

vergadering **C234 – OND25**

zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 11 juni 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het verbod op het dragen van een hoofddoek door een islamleerkracht - 1699 (2012-2013)	5
Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de evaluatie van de AMOK-proefprojecten - 1591 (2012-2013)	6
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over minimumpakketten in het onderwijs - 1610 (2012-2013)	9
Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het niet behalen van de eindtermen in het Brussels Nederlandstalig onderwijs - 1597 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het behalen van de eindtermen in de Brusselse scholen - 1621 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het mogelijk niet respecteren van de eindtermen in de Nederlandstalige scholen in Brussel - 1667 (2012-2013)	11
Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over een meer praktisch ingevulde taalcursus voor anderstalige bewoners van sociale woningen - 1606 (2012-2013)	20
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over vakleraren in het basisonderwijs - 1613 (2012-2013)	22
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de oprichting van een overkoepelende, transversale participatiestructuur voor personen met een handicap - 1762 (2012-2013)	24
Vraag om uitleg van mevrouw Khadija Zamouri tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, en tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over Vlaamse kinderen van Turkse origine die een Nederlandse school boven een Vlaamse verkiezen om Nederlands te leren - 1774 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over leerlingen die les volgen in Nederlandse islamscholen - 1788 (2012-2013)	27

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de beperking van de laaggeletterdheid van de bevolking
- 1871 (2012-2013)

31

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, en tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het schrappen van subsidies aan de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland en de gevolgen ervan voor Vlaamse kinderen
- 1861 (2012-2013)

33

■

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het verbod op het dragen van een hoofddoek door een islamleerkracht - 1699 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, geachte leden, onlangs heeft de Raad van State uitspraak gedaan met betrekking tot een geval in Grâce-Hollogne. Die gemeente had in haar intern reglement geschreven dat islamleraressen enkel hun hoofddoek mogen dragen in de klas tijdens de les, en niet elders in de gebouwen van de school. Volgens de Raad van State moet die bepaling worden geschrapt.

U weet dat ik vind dat hoofddoeken eigenlijk helemaal niet thuishoren op school, ook niet als het gaat over islamleerkrachten en als dat in de klaslokalen gebeurt. De Raad van State stelt echter dat een islamleerkracht niet gebonden is aan de neutraliteitsplicht. Verder stelt de Raad dat “het dragen van elk teken van religieuze overtuiging, waaronder kledij, inherent is aan het onderwijs van de erkende religies”. Volgens de Raad van State mag dit dus niet worden beperkt tot de lesuren en de lokalen waar die vakken worden onderwezen.

Nu vroeg ik me af in welke mate die uitspraak ook gevolgen heeft voor de regels die in het Vlaamse onderwijs gelden, die door scholen werden ingevoerd. Ik denk dan onder meer aan het hoofddoekenverbod. Dat lijkt me moeilijk. Men kan leerlingen verbieden een hoofddoek te dragen op school, in de klas. Dat kan in het schoolreglement worden ingeschreven. Voor islamleerkrachten zou dat dan echter niet gelden. Al zullen vrouwelijke islamleerkrachten niet echt een meerderheid uitmaken, toch lijkt dit me een probleem in het onderwijs.

Minister, geldt die uitspraak van de Raad van State ook in Vlaanderen, en wat zijn de gevolgen ervan? Rijst er volgens u geen probleem met betrekking tot het handhaven van het hoofddoekenverbod in de scholen in het Gemeenschapsonderwijs? Leerlingen zouden die immers niet mogen dragen, en leerkrachten wel. Hoe staat u tegenover dit arrest, dat dus eigenlijk een onderscheid maakt tussen de uren levensbeschouwing en de uren voor andere vakken? Is dat volgens u een gunstige evolutie, of niet?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Minister, ook ik kijk met belangstelling uit naar uw antwoord. Het standpunt van mijn partij en mijn fractie met betrekking tot de kledingvoorschriften is genoegzaam bekend. Dit interesseert me echter, temeer omdat het gaat over de levensbeschouwelijke vakken. Mijnheer Wienen, ik kan u geruststellen: er zijn heel wat vrouwelijke islamleerkrachten. Ik ben ook een verantwoordelijke van het bestuur van een school die door haar opdracht als gemeentelijke onderwijsinstelling eveneens islamonderwijs moet verstrekken, en wij hebben inderdaad vrouwelijke islamleerkrachten. In onze school luidt de afspraak dat de islamleerkracht inderdaad haar hoofddoek kan dragen. Dat is steeds zo geweest in onze gemeenteschool. We willen ook geen probleem oproepen als er geen probleem is. De dresscode geldt op andere domeinen, en is ook correct. Minister, ik ben benieuwd naar uw antwoord met betrekking tot de levensbeschouwelijke vakken.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, geachte leden, bij arresten van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt een welbepaalde beslissing van een bestuur beoordeeld. In die zin belangt de uitspraak enkel de betrokken partijen aan, zijnde de gemeente Grâce-Hollogne en het personeelslid in kwestie. De uitspraak komt van de Franstalige zesde kamer, terwijl Nederlandstalige gedingen uiteraard door een andere kamer worden behandeld.

Uiteraard is het mogelijk dat een bepaald arrest richtinggevend is voor latere rechtspraak over een juridische problematiek die voorkomt. Het arrest heeft betrekking op het reglement van interne orde van de gemeente Grâce-Hollogne voor het basisonderwijs waarvan die gemeente de inrichtende macht is. De Raad van State vernietigt in dat reglement de restrictie voor leraren levensbeschouwelijke vakken die bepaalt dat ze enkel in hun klaslokaal een uiterlijk kenteken van hun levensbeschouwelijke overtuiging kunnen dragen. De Raad van State vernietigt dat onderdeel van het reglement, omdat het in strijd is met een decreet van de Franse Gemeenschap van 17 december 2003 houdende organisatie van de neutraliteit eigen aan het gesubsidieerd officieel onderwijs en houdende diverse maatregelen inzake onderwijs. In dat decreet werden regels vastgelegd met betrekking tot de neutraliteitsplicht voor de personeelsleden. De Raad van State stelt dat een gemeentebestuur die decretale bepaling móet toepassen in de eigen scholen, en dat het zelf geen striktere regels kan opleggen dan in dat decreet is bepaald.

In zijn motivering zegt de Raad van State ook dat een dergelijke uiting door leraren levensbeschouwelijke vakken inherent is aan het levensbeschouwelijk onderricht, en niet mag worden geacht beperkt te zijn tot de lesuren en leslokalen in kwestie. U weet dat wij geen decretale regeling hebben voor het gemeentelijk en provinciaal onderwijs, omdat de regering dat ook niet wenselijk acht. Ik meen te begrijpen dat dit ook geldt voor het parlement.

Met betrekking tot het verbod dat momenteel in het GO! geldt, werd onlangs door een aantal eisers een verzoekschrift ingeleid bij de Raad van State. De Raad van State zal zich daarover dan ook opnieuw uitspreken. U weet dat er in het geding van 2009, via het Grondwettelijk Hof, geen uitspraak is geweest die de grondwettelijke kern van de zaak heeft geraakt. Het is duidelijk dat het arrest richtinggevend zal zijn. Ik meen te begrijpen dat het GO! dit arrest mee in overweging aan het nemen is bij het beoordelen van zijn verbod. Persoonlijk deel ik enigszins de mening van de heer Van Dijck: als men toelaat dat godsdienstleraren les geven in een school, dan is het, zoals de Raad van State zegt, eigenlijk inherent dat ze dat ook buiten die lesuren kunnen dragen, als ze over de speelplaats gaan. Daarover gaat het dan op dat moment uiteindelijk. Maar goed, dat is op dit moment een zaak van het GO! en het zal ook een zaak van de Raad van State worden omdat die gevat is door een geding. Laat ons dus ten eerste de beslissing van het GO! afwachten en ten tweede de uitspraak van de Raad van State bekijken.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, ik dank u voor het antwoord. Het is inderdaad een zaak om niet onmiddellijk verontrust over te zijn, maar ik deel alleszins niet het persoonlijke standpunt van de minister, noch dat van de heer Van Dijck. Je zit weer in de discussie of die hoofddoek nu een uitsluitend religieus symbool is dan wel of het ook een politiek symbool is waarmee men zich een beetje afzet tegen bepaalde waarden en normen van onze samenleving. Ik denk dat het tweede nog altijd meer het geval is dan het eerste, waardoor het belangrijk is dat een hoofddoek op school wordt verboden, ook voor islamleerkrachten. Maar we zullen inderdaad de beslissing van het GO! en van de Raad van State afwachten. Dan zien we elkaar deze legislatuur misschien nog wel eens terug met een vraag over dit onderwerp.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de evaluatie van de AMOK-proefprojecten - 1591 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, minister, collega's, in september 2011 stelde ik de minister in deze commissie een vraag over een vreemd bericht dat ik in de krant had gelezen. De lokale politie van Gent en Antwerpen ging de scholen in hun stad voorbereiden op een eventuele raid van een dolle schutter.

Naar aanleiding van de raid in Leiden in april ben ik opnieuw naar die vraag gaan kijken. Minister, u zei toen dat de politiecommissarissen van Gent en Antwerpen voor hun beurt hadden gesproken. Er was inderdaad een voorlopig plan van aanpak dat besproken was met federaal minister Turtelboom, maar dat bevond zich nog in een testfase, waarin scholen en lokale politie onderlinge verwachtingen en mogelijkheden op elkaar zouden kunnen afstemmen. Er was afgesproken om hierover niet te communiceren totdat de resultaten van de proefprojecten bekend en besproken waren. Zo kon men nadenken over de boodschap die men naar de scholen wou brengen en paniecreacties bij ouders en leerlingen vermijden.

Verder in uw antwoord hebt u het over die proefprojecten alsof ze al van start waren gegaan. U kon niet zeggen wanneer we zouden beschikken over de resultaten van die proefprojecten. U zei dat u de exacte termijn moest nakijken en dat de bedoeling van het proefproject was om te zien hoe het loopt, of het al dan niet wenselijk is en, zo ja, hoe we dat kunnen veralgemenen naar de scholen. Ondertussen zei u ook dat er 'hartig' werd gewerkt aan het actieplan voor het grensoverschrijdend gedrag op school.

Een artikel in De Tijd van 23 april van Bruno Morez deed mij even de wenkbrauwen fronsen. Uit navraag bij de betrokken politiediensten blijkt dat de projecten nooit van de grond kwamen. Hoewel u deed uitschijnen dat de proefprojecten bezig waren, zijn ze in feite nooit gestart. De zogenaamde AMOK-aanbevelingen moesten eerst worden opgenomen in de opleiding van de politie zelf. Voor dat kon gebeuren, waren een risicoanalyse en het fiat van de politiebonden nodig. Dat heeft tot eind 2012 op zich laten wachten.

Minister, ik heb eigenlijk dezelfde vragen als in september 2011. Ik hoop nu een correcter antwoord van u te krijgen. Wat is nu de stand van zaken? Bestaan die proefprojecten of bestaan ze niet? Waarom heeft het zo lang geduurd vooraleer de risicoanalyse klaar was? Is deze risicoanalyse ook beschikbaar voor de commissieleden? U had ons dat toen beloofd. De Tijd laat nog weten dat u momenteel bekijkt hoe deze informatie tot in de scholen kan geraken. Wat bedoelt men met 'de informatie'? Over welke informatie gaat het hier precies? Zijn de projecten ondertussen al opgestart, uitgevoerd en geëvalueerd? Zo ja, wanneer zal de commissie inzage krijgen in die evaluatie?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Er is door de journalist inderdaad input gevraagd aan medewerkers van mezelf en medewerkers van Binnenlandse Zaken. Voor het stukje over de risicoanalyse kwam de input vanuit Binnenlandse Zaken. Het handelt hier niet over het onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek (OBPWO) 'Haalbaarheidsstudie van een monitoringsysteem voor grensoverschrijdend gedrag en onveiligheidsgevoelens op school'. Dit onderzoek hebben we al enige tijd geleden vrijgegeven en heb ik besproken in juli 2012 met mijn collega's in de Vlaamse Regering. Er is al eerder op ingegaan naar aanleiding van vragen van uw collega's, bijvoorbeeld in oktober 2012. Dat onderzoek is uiteraard beschikbaar voor iedereen.

De stand van zaken betreffende de proefprojecten rond AMOK is dat er effectief proefgedraaid werd in Dendermonde, waar het idee voor het project ook ontstond, en in Antwerpen. Medewerkers van Binnenlandse Zaken hebben samen met de lokale politie en de onderwijsactoren bekeken in hoeverre hun voorstel om scholen voor te bereiden op dergelijke incidenten en hun plan van aanpak bij een dergelijk incident voor hen haalbaar leek. Zij hebben hierover ook van gedachten gewisseld tijdens een gezamenlijke studiedag in januari.

Op basis daarvan heeft Binnenlandse Zaken een lijvige handleiding geschreven voor de scholen. Die werd voorgelegd en besproken met de onderwijsadministratie. De voorgestelde

handleiding bevat drie grote delen: wat kunnen de scholen op technisch-preventief vlak doen; als er dan toch een ‘school shooting’-incident zou plaatsvinden, hoe moet er samengewerkt worden; hoe gaat men om met de dreigingsanalyse, dit wil zeggen wanneer men vermoedens heeft dat iemand binnen de school een incident zou kunnen veroorzaken. Tijdens het overleg werd bekeken hoe deze informatie naar de scholen verspreid kan worden.

Voor die eerste twee onderdelen bleek dat er al heel wat overlap is met wat scholen in het kader van de zogenaamde noodplanning nu al doen en al uitgewerkt hebben. Op de website van Onderwijs kunnen scholen het ‘canvas noodplanning’ downloaden, een document met informatie over hoe scholen zich kunnen voorbereiden op en omgaan met allerlei soorten noodsituaties die zich kunnen voordoen, zoals het overlijden van een leerling of personeelslid, een brand, een bomalarm enzovoort. In dit canvas noodplanning zal een luik worden opgenomen specifiek voor AMOK-incidenten, gebaseerd op de handleiding die Binnenlandse Zaken ontwikkelde. Volgend schooljaar zullen er infosessies over noodplanning georganiseerd worden waarbij het thema ook expliciet aan bod zal komen.

Wat betreft het derde luik, over de dreigingsanalyse en de mogelijkheid dat iemand overgaat tot het plegen van een AMOK-incident, zagen we een rol weggelegd voor de zogenaamde aanspreekpunten voor de scholen in het kader van de omzendbrief PLP 41. Het gaat om contactpersonen voor de scholen bij de lokale politiezones, die regelmatig overleg hebben met de scholen waarmee wordt samengewerkt, met als doel de preventie en bestrijding van jeugdcriminaliteit. Zij zijn een belangrijk aanspreekpunt voor de scholen als die zich zorgen maken over een leerling. Binnenlandse Zaken zal dan ook het initiatief nemen om deze aanspreekpunten op te leiden met het oog op AMOK-incidenten.

De al bestaande samenwerkingsafspraken tussen scholen en lokale politiezones zullen in het kader van deze thematiek ingezet worden. U weet dat er een evaluatie is geweest. Het rapport van deze evaluatie wordt momenteel afgewerkt en zal gecommuniceerd worden. U weet dat we dit zullen herbekijken in het kader van wat er al is gebeurd. Er is samenwerking met de staatsveiligheid en met de politie. Ik heb met minister Milquet overlegd om de omzendbrief te actualiseren.

Voor de volledigheid geef ik ook nog mee dat de interventieploegen van de lokale politiezones opgeleid zijn met het oog op hoe zij moeten reageren indien een AMOK-incident plaatsvindt. Zij kunnen hierop oefenen en de scholen vragen om daaraan mee te werken.

Dit is met andere woorden in uitrol.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, dank u voor uw antwoord. Ik zal het eens rustig nalezen zodat ik kan doorgronden wat u hebt gezegd want, minister, u praat vrij snel.

Het is niet mijn bedoeling om hier te doen alsof er heel ernstige dingen gaan gebeuren. Maar toen ik mijn vraag stelde, hoorde ik op de radio zeggen dat het niet de vraag is of het zal gebeuren maar wanneer. Het is dus wel belangrijk dat de scholen en de lokale politie voorbereid zijn.

Minister Pascal Smet: Dat is het verschil tussen sommigen en ons: wij hopen dat het niet gebeurt en anderen hopen van wel.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, voor alle duidelijkheid, ik hoop dat het niet gebeurt.

Minister, u had het over een proefproject in Dendermonde. Is dat het enige proefproject dat gestart is? In de kranten was ook van Gent en Antwerpen sprake.

Minister Pascal Smet: Antwerpen heeft ook meegewerkt.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Wanneer zijn die proefprojecten gestart?

Minister Pascal Smet: Dat weet ik niet. Die informatie heb ik niet bij.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Dan zal ik dat schriftelijk opvragen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

**Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over minimumpakketten in het onderwijs
- 1610 (2012-2013)**

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Het aantal lesuren dat een school mag organiseren, wordt berekend op basis van de leerlingenaantallen van 1 februari van het voorgaande schooljaar, op basis van bepaalde coëfficiënten. Sommige scholen krijgen in plaats van dat berekende aantal lesuren ‘minimumpakketten’. Die minimumpakketten worden gegeven om de vrije keuze in stand te houden, als een bepaalde studierichting of structuuronderdeel binnen hetzelfde net georganiseerd wordt op een zekere afstand van de andere school. Zodra twee secundaire scholen binnen hetzelfde net meer dan een bepaalde afstand van elkaar verwijderd liggen, kunnen ze recht hebben op minimumpakketten. Of het daarbij gaat om 4 dan wel om 8 kilometer hangt af van andere criteria. Door zulke minimumpakketten kunnen sommige scholen veel meer uren organiseren dan het aantal waarop ze volgens hun coëfficiëntenberekening recht zouden hebben. Sommige scholen halen bijna de helft van hun lesuren voor een bepaalde graad uit minimumpakketten.

Minister, volgens uw antwoord op mijn schriftelijke vraag nummer 409 van maart wordt er over heel Vlaanderen ongeveer 17 miljoen euro besteed aan minimumpakketten. Het aantal scholen dat van de regeling gebruik maakt, is sinds 2008 ongeveer gelijk gebleven. Samen maken ze jaarlijks bijna 7000 lesuren bij met minimumpakketten, voornamelijk in scholen van het gemeenschapsonderwijs.

Het verslag van het Rekenhof over de omkadering van het gewoon secundair onderwijs, dat begin januari 2010 werd voorgelegd, ging in op het gebruik van de minimumpakketten en stipte aan dat ze kunnen leiden tot ongewenste neveneffecten: het oprichten of in stand houden van te kleine administratieve groepen waarvoor minimumpakketten kunnen worden verkregen. Het Rekenhof stelde overigens vast dat de uren uit de minimumpakketten voor een aanzienlijk deel gebruikt worden om andere groepen te omkaderen dan deze die de uren gegenereerd hebben. Die tendens is al merkbaar sinds het schooljaar 1995-1996.

Het in stand houden van kleinere administratieve groepen om minimumpakketten te kunnen genereren, kan er zelfs toe leiden dat scholen bepaalde structuuronderdelen ‘vol’ verklaren en leerlingen weigeren. Door de 85 procentregel in de berekeningswijze van de minimumpakketten is het bovendien zeer goed mogelijk dat een school uren verliest als hij leerlingen bij wint. Dat is zeker een pervers neveneffect van een maatregel die bedoeld is om leerlingen juist de kans te geven om een school van hun keuze te vinden op redelijke afstand.

Minister, overweegt u een regeling waarbij minimumpakketten toegestaan worden voor structuuronderdelen die niet ‘vol’ verklaard zijn door de school? Zo ja, welke controle is daarop mogelijk? Overweegt u de berekeningswijze van de minimumpakketten te verfijnen, zodat een extra leerling in een administratieve groep geen verlies aan lesuren meer kan opleveren? Op welke manier kan dat gebeuren zonder het aantal lesuren te verhogen dat via minimumpakketten wordt toegekend?

In het al vermelde verslag van het Rekenhof wordt ook de berekening van het urenpakket op basis van coëfficiënten besproken. Bij de degressiviteit van die coëfficiënten wordt een kritische kanttekening gemaakt: zij staat haaks op de wens tot rationaliseren omdat ze

kleinere administratieve groepen bevoordeelt. Is het niet zinvol om een meer lineaire toekenning van de middelen te onderzoeken?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Mijnheer De Meyer, aangezien de drie deelvragen gemeen hebben dat ze gaan over de herziening van het huidige systeem van de lerarenomkadering, zal ik moeten verwijzen naar mijn antwoord op uw schriftelijke vraag van maart 2013.

We zullen pas in de herziening van de regeling rond de minimumpakketten kunnen kijken naar de verdere uitvoering van de beslissingen inzake de hervorming van het secundair onderwijs. Dit geldt ook voor de degressieve leerlingencoëfficiëntenregeling, die samen met de minimumpakkettenregeling één geheel vormt.

Het huidige omkaderingssysteem, dat in 1990 werd ingevoerd, strekt ertoe de vrije keuze, de volledige leerplanrealisatie, het pedagogisch comfort en het veiligheidsaspect te waarborgen. De berekeningsmodaliteiten zijn van dien aard dat de invulling van het opleidingsaanbod en de omvang van de leerlingenpopulatie steeds determinerende factoren zijn voor de omvang van het lestijdenpakket per school. Voor minimumpakketten kan de afstand tussen vergelijkbare scholen een bijkomende factor zijn om de omvang van het pakket te bepalen, doch dit is niet altijd het geval.

Dit is een van de bijkomende beslissingen die we zullen moeten nemen om het systeem van de omkadering te herzien in functie van de hervorming van het secundair onderwijs. Uiteraard zal een transparant en toegankelijk studieaanbod een van de pijlers zijn van een hervormd secundair onderwijs en zullen de beschikbare gefinancierde personeelsmiddelen daar volledig moeten mee overeenstemmen. Ik kan dus niet vooruitlopen op het resultaat van die oefening.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, mijn repliek zal u niet verrassen. Ik ben een groot voorstander van de vrije schoolkeuze. Op zich heb ik geen probleem met het principe van de minimumpakketten. Waar ik wel tegen reageer, dat zijn enkele perverse neveneffecten die sommige scholen bewust in stand houden, of door engineering in functie van meer uren creëren, die pedagogisch noodzakelijk zijn om de vrije schoolkeuze te garanderen. Je moet zeker niet wachten op de grote hervorming van het secundair onderwijs om die perverse neveneffecten of die vormen van engineering aan te pakken.

Minister Pascal Smet: We verwachten elkaars antwoord.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik hoop dat u er iets aan doet.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het niet behalen van de eindtermen in het Brussels Nederlandstalig onderwijs
- 1597 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het behalen van de eindtermen in de Brusselse scholen
- 1621 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het mogelijk niet respecteren van de eindtermen in de Nederlandstalige scholen in Brussel
- 1667 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mijn vraag om uitleg gaat over het al dan niet behalen van de eindtermen in de Brusselse scholen. Ik vind het zelf geen evidente vraag en ik zal in de voorwaardelijke wijze spreken, want het is een gevoelig onderwerp. We moeten de vraag met de nodige omzichtigheid behandelen.

Waarover gaat het? Enkele weken geleden werd een leerkrachtenparlement georganiseerd door de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC). Enkele leerkrachten trokken aan de alarmbel omdat ze meenden dat de eindtermen in een aantal Brusselse scholen niet werden behaald.

Een aantal leerkrachten beweren dat de resultaten van leerlingen worden verdoezeld, zodat ze alsnog hun diploma kunnen behalen. Ik heb vragen bij de methodiek. Is de samenstelling van het leerkrachtenparlement een goede afspiegeling van het Brusselse onderwijs? Ik hoop van wel. Was de groep groot genoeg, was het een representatief staal van het Brusselse onderwijs? Ik hoop van wel, maar ik heb daar geen definitief antwoord op.

Naast de vragen over de eindtermen, zijn er ook objectieve elementen, bijvoorbeeld de doorlichtingsverslagen en resultaten die publiek zijn. Daaruit blijkt alvast niet dat het niet behalen van de eindtermen in Brussel schering en inslag zou zijn, zeker niet. Ik stel de vraag met het nodige voorbehoud.

Een grote taalachterstand heeft dikwijls een bepaald gevolg voor kinderen in Brussel, met name de gebrekkige kennis van de instructietaal, het Nederlands. De leerkrachten bevestigen dat inderdaad. Sommige Brusselse kinderen behalen slechte punten voor wereldoriëntatie, niet zozeer omdat ze slecht zijn in wereldoriëntatie, maar omdat ze de instructietaal onvoldoende machtig zijn. Dit is schrijnend, het belangt ons allemaal aan en het is een toonvoorbeeld van ongelijke kansen. Ik ben blij dat er onlangs stappen zijn gezet om aan die taalachterstand te remediëren via tests en het intensief aanbieden van een aantal uren Nederlands.

De leerkrachten waren geen vragende partij om aparte eindtermen te ontwikkelen voor de leerlingen in de Brusselse scholen. In 2011 werd een peiling gepubliceerd over het behalen van de einddoelen inzake wereldoriëntatie in de Brusselse scholen. We hebben daarover al gedebatteerd.

Minister, hebt u sedert deze laatste peiling van 2011 andere wetenschappelijke of objectieve resultaten over het al dan niet behalen van de eindtermen van bepaalde vakken in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel? Is er een verschil te merken tussen Brussel en de rest van Vlaanderen, maar ook tussen Brussel en de steden Antwerpen en Gent? Dat is altijd een goede referentiebasis.

Minister, hoe volgt u deze problematiek verder op? Hoe evalueert u de beweringen van de leerkrachten in Brussel? Welke bijkomende maatregelen neemt u om het lerend vermogen en

het taalvermogen van de leerlingen in Brussel verder te verhogen zodat de eindtermen vlotter kunnen worden gehaald? Onderzoekt u desgevallend de haalbaarheid of de wenselijkheid van aparte eindtermen voor de Nederlandstalige scholen in Brussel? Ik ben daar geenszins voorstander van, maar ik stel u de vraag, minister.

Eindtermen zijn één ding – ze zijn cruciaal –, maar een ander element is de leerwinst. In heel wat scholen, waar men wat moeite heeft met de eindtermen, is de leerwinst gigantisch groot in Brussel, misschien veel groter dan in Vlaamse scholen. Dat is moeilijk te objectiveren, maar het is een belangrijk element als het over de scholen in onze hoofdstad gaat.

De voorzitter: Mevrouw Brusseeel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseeel: Minister, begin mei heb ik een vraag om uitleg ingediend naar aanleiding van de geleverde commentaren tijdens het leerkrachtenparlement dat eind april georganiseerd werd door de Vlaamse Gemeenschapscommissie in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement. Een veertigtal leerkrachten hebben daar een aantal opmerkelijke uitspraken gedaan waar je niet echt vrolijk van wordt. De leerkrachten stonden zowel in het kleuter-, lager als middelbaar onderwijs en deden voornamelijk hun zegje over de uitdagingen en problemen waar zij dagelijks voor staan in het Brussels onderwijs. Zij hadden het uitvoerig over taalachterstand, diversiteit, het tekort aan leerkrachten enzovoort.

De taalachterstand bij de Brusselse kinderen blijkt problematisch te zijn, zo getuigden enkele leerkrachten. Die taalachterstand – en dat is het meest zorgwekkende aspect – blijft blijkbaar ook groot in de middelbare school. Dat wil overigens niet zeggen dat er geen leerwinst geboekt wordt, verre van. Ik ben er, net zoals de heer Delva, van overtuigd dat dat wel het geval is. Het is echter wel zo dat, wanneer de Brusselse kinderen de lagere school verlaten, het verschil in kennis van de taal met onze native speakers nog niet is weggewerkt.

De eindtermen worden dus niet gehaald. De leerkrachten moeten zich dan elk ‘op hun eigen manier’ proberen te redden. Slechts drie van de aanwezige leerkrachten durfden te stellen dat de eindtermen in Brussel gehaald worden. Ze stellen: “We camoufleren veel om de leerlingen toch maar hun diploma te gunnen.” De meerderheid van de Brusselse leerkrachten zegt inderdaad niet dat die eindtermen moeten worden aangepast, maar ik stel toch vast dat er maatregelen moeten worden getroffen indien men de standaarden niet wil verlagen.

Minister, bent u op de hoogte van het feit dat zoveel leerkrachten uit het Brussels onderwijs zich zo bezorgd hebben geuit over de taalachterstand en het niet behalen van eindtermen?

Welke resultaten toonden de laatste doorlichtingen voor de Brusselse scholen?

Plant u bijkomende doorlichtingen wanneer leerkrachten publiek te kennen geven dat de eindtermen niet behaald worden? Zo ja, wanneer? Zo neen, waarom niet?

Kunt u maatregelen nemen die snel geïmplementeerd kunnen worden? Kunt u daarmee reeds tegemoetkomen aan een aantal pijnpunten die door de leerkrachten signaleerd werden? Zo ja, welke maatregelen stelt u voor?

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Voorzitter, minister, collega's, als derde vraagsteller van de gekoppelde vragen om uitleg sluit ik mij onmiddellijk aan bij de voorbedenking van de heer Delva: we moeten dit thema met de nodige voorzichtigheid behandelen. Als ik de drie formuleringen van de vragen om uitleg bekijk, denk ik dat we dat ook doen. Mevrouw Brusseeel heeft het over het niet behalen van de eindtermen, de heer Delva over het behalen van de eindtermen en ikzelf over het mogelijk niet respecteren van de eindtermen. Met andere woorden: we doen het met de nodige voorzichtigheid.

Ik zal de argumentering van mijn collega's niet hernemen, want die is duidelijk geschetst naar aanleiding van het leerkrachtenparlement. Op basis van die eerste bekendmaking heb ik op 8 mei tijdens de plenaire vergadering een actuele vraag gesteld. U werd op dat moment

weliswaar vervangen door minister Van den Bossche. Zij antwoordde toen het volgende: “Het is ons ook opgevallen wat er is gezegd in dat leerkrachtenparlement. Om die reden zal minister Smet de verantwoordelijke voor het Brusselse onderwijs, de onderwijsverstrekkers, de inrichtende macht, de onderwijskoepels en het gemeenschapsonderwijs daarover bevragen. Wanneer uit die bevraging blijkt dat er kwaliteitsproblemen zijn, dan heeft de minister een aantal mogelijkheden om maatregelen te nemen. Hij zal ook niet aarzelen dat te doen en stelt zelf voor om de kwestie verder op te volgen in de commissie Onderwijs.”

Minister, heeft bovenstaande bevraging reeds plaatsgevonden? Indien ja, worden bovenstaande beweringen bevestigd en hoe reageert u daarop? Indien nee, wanneer zal dat dan wel plaatsvinden en wanneer mogen we de resultaten verwachten? In hoeverre vindt u dit een verantwoordelijkheid van de klassenraad? Welke oplossingen ziet u voor deze problemen? Beschouwt u het effectief als een slecht plan om specifieke Brusselse eindtermen op te stellen?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Andermaal is aangetoond dat de situatie van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel absoluut niet evident is en dat grote groepen anderstaligen of leerlingen met een taalachterstand de kwaliteit van het onderwijs ernstig onder druk zetten. Leerkrachten doen uiteraard hun uiterste best, maar geven, bijvoorbeeld via het leerkrachtenparlement, zelf aan dat ze om een aantal redenen de lat toch lager leggen en nogal soepel omgaan met het uitreiken van getuigschriften en diploma's. Ik moet erop wijzen dat het concept eindtermen op zich al een soepelheid toelaat: de eindtermen moeten in 'voldoende mate' worden behaald. Blijkbaar is de rek op dat begrip nu zo groot geworden dat leerkrachten de nood voelen om zich daarover te uiten.

Zoals ik in de plenaire vergadering ook al heb opgemerkt, is dat een kwalijke evolutie. Wat is zo'n getuigschrift of diploma dan uiteindelijk nog waard, als de lat zo laag wordt gelegd? Vandaar dat ik ook benieuwd ben, minister, welke maatregelen u kunt en zult nemen.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Ik sluit mij aan bij de collega's die spreken over het mogelijk niet halen van de termen. Ik was zeer verheugd dat, toen we het daarover in het actualiteitsdebat gehad hebben, de minister zich heeft geëngageerd om dit dossier ter harte te nemen en verder uit te spitten. Dat is zeer belangrijk. Minister, collega Segers heeft geciteerd dat u tijdens de plenaire vergadering heel duidelijk stelde dat u een bevraging ging doen naar de verantwoordelijken voor het Brussels onderwijs, naar de onderwijsverstrekkers. Het is heel belangrijk dat we niet alleen afgaan op wat het leerkrachtenparlement heeft gezegd, maar dat we ook nagaan of het wel een bredere problematiek is. In dat opzicht ben ik zeer benieuwd naar de resultaten van die bevraging, dat is zeer belangrijk. Als deze beweringen kloppen, wat zijn dan de remedies daartegen?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Op het lerarenparlement waren een veertigtal Brusselse leraren aanwezig. Op de vraag 'Behalen de leerlingen de eindtermen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel?' antwoordden drie leraren ja, veertien neen en waren er negentien die zich onthielden. Er zijn natuurlijk meer dan veertig leerkrachten in Brussel, en uiteraard weet ik ook wel dat er bezorgdheid is op dat vlak. Ik kom daar zo dadelijk op terug.

We kunnen vaststellen dat uit de stellingen van het leerkrachtenparlement niet duidelijk kan worden geconcludeerd of we die al of dan niet volmondig kunnen bevestigen. Of Brusselse leerlingen al dan niet de eindtermen behalen, proberen we via de peilingen te weten te komen. Of scholen getuigschriften en diploma's uitreiken aan leerlingen die de eindtermen niet behalen, is iets waarover we geen gegevens hebben. We hebben getracht om dit te laten

onderzoeken via het OBPWO-onderzoek (onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek), maar daar was geen interesse voor.

De laatste algemene doorlichting voor de Brusselse scholen dateert van 2007. In het rapport stelt men vast dat de Brusselse scholen werk maken van de kwaliteit van het Brusselse onderwijs en dat Brusselse leerlingen die er een getuigschrift of diploma halen, in principe hetzelfde niveau hebben als leerlingen buiten Brussel. Wel wordt opgemerkt dat het aantal leerlingen dat in Brussel tijdig dat getuigschrift of diploma behaalt, lager ligt dan elders in Vlaanderen.

U weet dat ook de onderwijsinspectie enkele conclusies op basis van een meer genuanceerde analyse van de resultaten heeft gemaakt. Ze hebben vastgesteld dat er te veel leerlingen in het eerste leerjaar van het secundair onderwijs instromen met een leerachterstand voor talige onderdelen zoals woordenschat, technisch lezen en begrijpend lezen. Verder merkte de onderwijsinspectie op dat de middelen in Brusselse scholen niet altijd worden ingezet daar waar ze het meest nodig waren. In combinatie met een zwakke score op een aantal onderwijskundige aspecten, stelde het rapport dat dit er mogelijk voor zorgt dat er gemiddeld meer B- en C-attesten worden uitgereikt in Brussel en dat de leerlingenstromen er groter zijn binnen en tussen de scholen. De doorlichtingen wezen uit dat scholen, ondanks hun innoverende initiatieven, vaak een niet voldoende aangepast beleid hebben gevoerd aan het zich wijzigende leerlingenprofiel. Zo werd de aandacht voor tweetaligheid in het Brusselse onderwijs eerder als een knelpunt ervaren dan als een troef.

Ik heb met de onderwijsinspectie afgesproken dat volgend schooljaar alle scholen van het leerplichtonderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zullen worden doorgelicht. Deze planning staat los van de bevindingen van het leerkrachtenparlement. Dat was daar, en ook hier in het parlement, al eerder aangekondigd. Dat is ook logisch omdat je een globale doorlichting om de zes jaar doet, en dat is de periode waarin we nu zitten. Je hebt dan een hele cyclus doorlopen en kunt dan beter opvolgen.

De vorige doorlichtingen hebben niet aangetoond dat er meer of een aanzienlijk aandeel van de Brusselse leerlingen zou afstuderen met een getuigschrift of diploma zonder dat ze de eindtermen hebben behaald. Als het wel zo is, is er een zwaar structureel probleem. Een van de oorzaken die leerkrachten aanduiden als oorzaak van leerachterstand, is de taalachterstand. Daarvoor is er de talennota. Ook Onderwijsdecreet (OD) XXIII, dat we donderdag zullen bespreken, geeft daar een heel duidelijk antwoord op. Zo worden alle leerlingen op 6- en 12-jarige leeftijd gescreend, niet om ze in de hoek te zetten, maar om ze extra remediëring te geven. Ook de mogelijkheid om een aangepast taaltraject in het basisonderwijs en drie verplichte extra uren Nederlands in het secundair onderwijs te organiseren, zit in ODXXIII.

U weet dat we in 2011 resultaten van peilingen hebben bekendgemaakt, de heer Delva heeft ernaar verwezen. Ik had gevraagd om een representatieve steekproef voor Brussel op te nemen. Dat heeft relatief veel geld gekost. Het is ook niet zo evident om dat te doen. We hebben dat in wereldoriëntatie georganiseerd: de domeinen tijd, ruimte, maatschappij en brongebruik. Daardoor hebben we toch een belangrijk, betrouwbaar wetenschappelijk onderbouwd zicht op de mate waarop die leerlingen in de Brusselse scholen die eindtermen bereiken voor wereldoriëntatie. In 2012 is daarover ook een open conferentie georganiseerd. Het klopt dat de Brusselse scholen significant slechter scoren dan die van het Vlaamse Gewest. In het domein maatschappij scoort Vlaanderen 53 procent en Brussel 24 procent. In het domein tijd haalt Vlaanderen 74 procent en Brussel 52 procent voor persoonlijke tijd. Qua historische tijd haalt Vlaanderen 69 procent en Brussel 51 procent. In het domein ruimte scoort Vlaanderen 75 procent en Brussel 51 procent voor oriëntatie- en kaartvaardigheid. Voor ruimtegebruik, verkeer en mobiliteit scoort Vlaanderen 75 procent en Brussel 60 procent. Voor Antwerpen en Gent werd geen aparte representatieve steekproef in de peiling opgenomen.

Er is inderdaad een prestatieverschil. Als echter wordt gecorrigeerd voor de achtergrondkenmerken van de leerlingen, dan blijkt er eigenlijk geen 'Brusseleffect' te zijn. Met andere

woorden, als er in Brussel dezelfde populatie zou zijn als in de rest van Vlaanderen, dan zouden de Brusselse prestaties op hetzelfde niveau liggen als in de rest van Vlaanderen. Dat is een vaststelling, maar het is natuurlijk geen bevredigende vaststelling. Daar ben ik het absoluut mee eens. Het is echter belangrijk daar ook rekening mee te houden. Een eenvoudige conclusie zou immers kunnen zijn dat het in Brussel veel slechter is dan in Vlaanderen, maar men moet wel naar de achtergrondkenmerken van leerlingen kijken. Een dergelijke oversampling voor Brussel hebben we niet meer gedaan, omdat we ervan uitgaan dat deze resultaten ook gelden voor de andere domeinen.

Wat moet er nu gebeuren? Ook ik ben geen voorstander van aparte eindtermen voor Brussel. De eindtermen in ons Nederlandstalig onderwijs moeten overal hetzelfde zijn, of het nu gaat over Vlaanderen of over Brussel. Wel ben ik een voorstander van een aanpassing van de manier waarop de eindtermen worden bereikt, in het bijzonder in het basisonderwijs, aan de situatie in Brussel, Antwerpen, Gent of de mijnstreek. Dat doen we nu met het project Innoveren en Excelleren in Onderwijs. Daar geloof ik wél in.

Voor pedagogie, voor de manier waarop men eindtermen bereikt, zijn de scholen verantwoordelijk: de Grondwet is zeer duidelijk op dat punt. Ik mag dat dus eigenlijk niet, maar ik ben blij dat men met de onderwijsverstrekkers, met de scholen, die projecten nu opstart, zij het wetenschappelijk ondersteund, met een nulmeting. Ik ben er immers ook van overtuigd dat de manier van lesgeven in een grootstedelijke context anders moet zijn dan in de rest van Vlaanderen. Dan gaat het over de vraag welke handboeken men gebruikt, over de vraag wat het referentiekader is, over de vraag waarop in het begin de klemtoon wordt gelegd. Het is duidelijk dat in het begin die klemtoon op taal moet liggen. Voor alle duidelijkheid, ik ben dus geen voorstander van het aanpassen van die eindtermen, maar wel van een Brusselse invulling, van een Brussels curriculum, zonder dat men die eindtermen verlaagt. Met dit project zijn we daarmee begonnen.

Mijnheer Delva, u zult me niet tegenspreken als ik zeg dat dit de bijzondere aandacht van uw fractie heeft genoten. We hebben nog geen resultaten van de administratie. Zodra ik die heb, zal ik die zeker aan de commissie voorleggen.

Mijnheer Segers, de vraag die u hebt gesteld, is terecht. Het attesteren en het uitreiken van diploma's behoort uitsluitend tot de verantwoordelijkheid van de delibererende klassenraad. Die is daar autonoom in. We gaan er allemaal van uit dat die klassenraad daar professioneel over oordeelt. In het decreet Basisonderwijs staat duidelijk dat de klassenraad, met het oog op het uitreiken van een getuigschrift basisonderwijs, autonoom beoordeelt of een leerling in voldoende mate de leerplandoelstellingen heeft bereikt. Die doelen moeten weliswaar de eindtermen behelzen, maar kunnen verschillen van school tot school. U weet dat we in het kader van de hervorming van het secundair onderwijs gaan naar een meer eenduidige norm voor het behalen van het getuigschrift basisonderwijs. We willen dat meer harmoniseren. Dat is een maatregel die is beslist.

Hetzelfde geldt voor het secundair onderwijs, met de delibererende klassenraad. Als die leerkrachten zeggen dat men vooral in het secundair onderwijs diploma's geeft aan leerlingen die de eindtermen niet hebben gehaald, dan vraag ik me af waarom men dat doet. Het beleid vraagt niet dat men dat zou doen, voor alle duidelijkheid. Als een klassenraad vindt dat iemand de eindtermen niet heeft behaald, dan geeft die geen diploma, dan geeft die geen getuigschrift. Zo eenvoudig is het. Niemand heeft iets anders gevraagd. Als men dat dus vaststelt, dan wil ik wel weten hoe het komt dat dit gebeurt. We zullen dat nu verder bekijken. Misschien moeten er dan structurele maatregelen worden genomen.

Goed, ze hebben dat nu op tafel gelegd. We gaan dat nu onderzoeken. Tot op heden hebben we geen duidelijke aanwijzingen dat dit gebeurt. Ik kan ook moeilijk geloven dat dit zou gebeuren, maar goed, als men stelt dat daar een probleem is, dan zullen we tot op het bot moeten onderzoeken hoe het komt dat een autonome, volledig verantwoordelijke klassenraad toch getuigschriften of diploma's zou geven aan kinderen of jongeren die de eindtermen niet

halen. Dat is immers eigenlijk in strijd met het decreet en met de autonomie die wordt gegeven.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Er is één zaak die me verheugt, namelijk dat u geen andere eindtermen voor Brussel wilt. Dat zou immers een compleet absurde beslissing zijn geweest. Ik ben blij dat u die niet neemt. Ik weet ook niet waarom dat was gesuggereerd in het leerkrachtenparlement. Het moet immers de bedoeling zijn dat men overal in ons land zeker kan zijn van de kwaliteit van het onderwijs. Dat zijn we alle mensen, alle jongeren verschuldigd.

Wat het attesteren betreft, is het inderdaad zo dat de klassenraad, dat de school autonoom is. Dat klopt. Het beleid vraagt niet dat er attesten zouden worden gegeven, maar het is wel het beleid, de Vlaamse overheid, die de eindtermen heeft opgesteld en opgelegd. Het is onze verdomde plicht, en uiteindelijk ook onze verantwoordelijkheid, om erover te waken dat die eindtermen wél worden gehaald. U zegt niet te begrijpen waarom men dan een attest, een diploma geeft aan leerlingen die de eindtermen niet halen. Voor mij is dat geen ‘rocket science’. Volgens mij hangt dat samen met financiering.

Minister Pascal Smet: Neen. Neen. Neen.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik zou graag eerst mijn betoog afronden, als ik mag, en dan zal ik zeer graag naar u luisteren.

Minister Pascal Smet: Ik wil u behoeden voor een vergissing.

Mevrouw Ann Brusseel: Dat is ontzettend vriendelijk van u, maar misschien laat u me dan beter eerst die vergissing begaan. Ik zal er zéker uit leren. In de sector hoor ik echter dat bepaalde scholen blijkbaar redenen hebben, hoewel ik die niet goedpraat, om die leerlingen, die ze al die jaren hebben gehad, niet te straffen. Ze hebben die leerlingen zo goed mogelijk begeleid. Die attestering vloeit voort uit beslissingen van leerkrachten die deze leerlingen jaren aan een stuk in hun klassen hebben gehad en hebben begeleid. Wat zou er gebeuren, mocht men in bepaalde scholen heel erg streng zijn en werkelijk elk taalprobleem dat een kind heeft, bestraffen met onvoldoendes, terwijl die scholen blijkbaar eigenlijk niet gewapend zijn om die taalachterstand nog op te lossen? Het is moeilijk om taalachterstand helemaal weg te werken bij adolescenten, zeg maar vanaf het middelbaar. Ik meen dat er diverse redenen zijn om een attest te geven, waaronder het feit dat men niet wil dat de school leegloopt en moet sluiten. U zegt dat ik het bij het verkeerde eind heb ter zake. Goed, ik zal afwachten.

U zegt te denken aan structurele maatregelen. Ik zou die zeker nemen. Om te beginnen is er datgene wat u zult voorstellen in Onderwijsdecreet XXIII met betrekking tot taal en het wegwerken van taalachterstand. Met die decreettekst hebt u al een eerste stap gezet, lijkt me, maar niets zal veranderen als er niet voldoende middelen zijn voor die extra uren Nederlands, om die taalachterstand bij te benen. U zegt dat de werkingsmiddelen in bepaalde scholen niet altijd juist worden besteed.

Minister Pascal Smet: De inspectie heeft dat vastgesteld. Dat is iets anders dan dat ik dat heb gedaan.

Mevrouw Ann Brusseel: Ik veronderstel dat u vertrouwen hebt in het rapport van de inspectie dat u hier komt voorlezen.

Minister Pascal Smet: Meer dan u in de leerkrachten, heb ik de indruk.

Mevrouw Ann Brusseel: Ik heb zeer veel vertrouwen in de leerkrachten, minister, maar ik hoor ook wat zij zeggen. Ik begrijp hun verzuchtingen. Ik begrijp dat ze een heel erg moeilijke job hebben in Brussel. Ik wil in deze commissie, wanneer we een probleem bespreken, een kat een kat noemen. Als de inspectie zegt dat de werkingsmiddelen niet altijd

juist besteed worden, dan zal het beleid erop moeten toezien dat dat wordt gecorrigeerd. Het is onze uiteindelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de jongeren.

Niet alleen zijn er extra uren nodig om de taalachterstand van de kinderen bij te werken maar ook voor bijscholing van de leerkrachten die dat moeten doen. Taalachterstand bijwerken vergt een specifieke aanpak. Er is al jaren onderzoek naar gedaan. We hebben nu proeftuinen. Ik wil vragen dat de leerkrachten die dergelijke problemen moeten oplossen, de nodige bijscholing kunnen krijgen en het eigenlijke werk dat moet gebeuren, niet langer in proefprojecten gebeurt maar in de reguliere werking wordt ingevoerd.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Ik ga naar de kern van de zaak, namelijk een representatieve steekproef Wereldoriëntatie van 2011 waaruit blijkt dat de resultaten van de leerlingen in Brussel globaal gezien significant lager zijn dan in de rest van Vlaanderen. Ik denk dat het een van de eerste keren is dat we daar cijfers over hebben. Ik verwijs even naar de algemene doorlichting van 2007 die u zelf hebt aangehaald en waarin gesteld werd dat het niveau in Brussel hetzelfde was als in Vlaanderen, zij het dat er meer kinderen een of twee jaar de schooldeuren achter zich laten.

We zitten dus met de vaststelling dat de resultaten significant lager zijn in Brussel dan in Vlaanderen. Minister, ik ben blij en het siert u dat we over deze gegevens beschikken. Ik weet dat dat een kostelijke zaak is. Ik weet dat het niet evident is om te beslissen om een dergelijke peiling te laten uitvoeren. U hebt dat gedaan. Het is de eerste keer dat dat gebeurt. De cijfers zijn er. We kunnen nu op een aantal objectieve basissen verder discussiëren.

Terecht stelt u dat als we de achtergrondkenmerken van de leerlingen corrigeren, we in Brussel wel hetzelfde niveau halen als in de rest van Vlaanderen. Maar dat is natuurlijk maar een doekje voor het bloeden want we weten allemaal dat de achtergrondkenmerken in Brussel fundamenteel anders liggen dan in de rest van Vlaanderen. Dat wil zeggen dat ik er absoluut van overtuigd ben, en vele collega's met mij, dat we in Brussel heel veel leerwinst halen met heel veel leerlingen in heel veel scholen en dat in Brussel de structuren die we hebben gemaakt, het Onderwijscentrum Brussel (OCB), het Voorrangsbbeleid Brussel (VBB), het Brussels Ondersteuningscentrum Secundair Onderwijs (BROSO) enzovoort, functioneren en resultaten halen. Maar blijkbaar moeten we nog een tandje bij steken. U verwees naar PIEO (Project Innoveren en Excelleren in Onderwijs). We steunen dat compleet en we hopen dat dat resultaten met zich zal meebrengen. Ik deel een beetje de bezorgdheid van collega Brussel. Het zou goed zijn mochten we, als de resultaten van die PIEO-projecten meevallen, het projectmatige kunnen integreren in de reguliere werking.

Ik voeg er nog aan toe dat OD XXIII een enorme stap vooruit is. Ik steun dat volledig wat beheersing van de Nederlandse taal betreft, alsook de verplichte uren Nederlands in het secundair onderwijs, de screening en de taaltesten. Ik kan niet genoeg benadrukken hoe belangrijk ik dat vind, want onvoldoende kennis van het Nederlands is een schoolvoorbeeld van ongelijke kansen. Daar wil niemand in dit parlement mee verder.

We zitten met heel gevoelige cijfers. Ik ben blij dat die cijfers naar boven komen. Ze zijn geen eindpunt maar een startpunt voor mij. Met de PIEO-projecten kunnen we de start samen maken met OD XXIII. Het voordeel van de cijfers is dat ze gekend zijn. Dat is uw verdienste. Ik hoop dat we nu werkelijk met heel veel collega's, met uzelf, uw kabinet en de administratie nog meer dan vandaag hard ons best gaan doen om die ongelijkheden weg te werken. Onze Brusselse kinderen verdienen dat.

Het is een antwoord waar we mee verder kunnen. Het antwoord verbaast me niet, het objectificeert en geeft des te meer redenen om nog harder aan de slag te gaan voor onze kinderen.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, dank u voor het omstandige en duidelijke antwoord, waar we zeker verder mee kunnen, zoals de heer Delva al zei. Dat kan in eerste instantie al vanaf donderdag, heb ik begrepen, wat de werkzaamheden van deze commissie betreft en de maatregelen die daar direct toepassing op vinden. Niet onbelangrijk is het feit dat ook ouders daarbij kunnen worden betrokken. Dat is een element dat te weinig is beklemtoond in dit verhaal, namelijk van waar die taalachterstand komt. Dat komt onder andere ook daardoor. Het is goed dat het Nederlandstalig onderwijs daar aandacht aan besteedt en dat ook in de toekomst zal doen.

Ik onthoud vooral uw terechte bedenking omtrent geen specifieke Brusselse eindtermen, niet enkel wegens de kwaliteitsvereisten die gelijk moeten zijn maar ook gewoon om institutionele redenen, aangezien Onderwijs een gemeenschapsbevoegdheid is en blijft.

Wat betreft de structurele maatregelen die zijn aangekondigd, denk ik dat we er met een nieuwe visie tegen aankijken. Dat staat wat los van dit verhaal. Het verhaal van de taskforce Brussel biedt kansen om het totale verhaal te bekijken, voor alle Brusselse kinderen, niet enkel de kinderen die zich richten tot het Nederlandstalig onderwijs. Er is ook een politieke beweging aan de andere zijde. Het is misschien het moment om voor de Brusselse kinderen in het algemeen met een proper bord te beginnen, als ik me zo mag uitdrukken.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreid antwoord, dat gestoffeerd was met cijfermateriaal. We zijn begonnen met de vraag of in Brussel leerlingen effectief een attest krijgen dat ze de eindtermen hebben gehaald terwijl ze eigenlijk niet voldoen aan die eindtermen. Dat is de verantwoordelijkheid van de klassenraad die een attest aflevert.

Ik heb niet het gevoel dat we op dat specifieke punt een antwoord hebben gekregen, maar dat is ook zeer moeilijk. Daar zal verder onderzoek naar moeten gebeuren. U hebt gezegd dat u een rapport van de administratie afwacht om dat duidelijker te kunnen stellen. Ik moet eerlijk zeggen, mocht het zo zijn dat er attesten worden afgeleverd aan jongeren die eigenlijk niet klaar zijn voor de eindtermen, dan zijn we met de toekomst van deze jongeren aan het spelen. Niets is zo erg als het afleveren van een diploma of attest aan iemand die in wezen niet gekwalificeerd is of in staat is dat document te verzilveren in het verdere leven. Er rust een enorme verantwoordelijkheid bij de klassenraad.

Ik ben zeer verheugd dat de minister zegt dat eindtermen in Brussel niet anders mogen zijn dan in Vlaanderen. Wat wel belangrijk is en waar de proeftuinen op hebben ingezet, is dat je kijkt naar de manier waarop de eindtermen worden gehaald, en dat in een grootstedelijke context zoals Antwerpen en Gent, maar voor Brussel geldt dat nog veel meer, proeftuinen worden opgericht om te bekijken hoe je de eindtermen het best kunt halen.

Ik ben ook zeer blij met OD XXIII. Daarin zal heel specifiek aandacht worden besteed aan de taal. Dat is heel belangrijk. Ik kijk met heel veel spanning uit naar het rapport van de administratie om dat te gaan verfijnen.

Ik heb nog een vraag waarvan ik niet weet of u er nu op kunt antwoorden. U stelt dat een van de conclusies van de onderwijsinspectie in het rapport van 2007 was dat de Brusselse middelen niet aangewend worden waarvoor ze zijn bedoeld. Ik vraag me af of u daar iets meer over kunt uitweiden. Misschien kan dat op een ander moment wel gebeuren. Het intrigeert mij. Ik zou daar graag een antwoord op krijgen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik ben blij dat er een algemene consensus bestaat dat we die eindtermen niet moeten aanpassen.

Ik ben het eens met de heren Segers en Delva, die, in tegenstelling tot mevrouw Brussee, lieten uitschijnen dat er in Brussel al heel wat expertise aanwezig is. Er is het

Onderwijscentrum Brussel, het voorrangsbbeleid, al die ondersteuning. We geven ook een extra financiering voor al die Brusselse kinderen. Je moet daar rekening mee houden. Dat gebeurt structureel.

Mevrouw Brussee, het is verkeerd om de indruk te wekken dat we nu plots alleen met proefprojecten bezig zijn. Met het proefproject Innoveren en Excelleren in Onderwijs bewandelen we een dunne grens omdat het de bevoegdheid is van de onderwijsverstrekkers hoe ze les geven. De overheid heeft daar niets over te zeggen. Maar we zijn nu net met hen dat proefproject gestart om te weten te komen hoe we dat moeten bijsturen en om ervoor te zorgen dat er vanuit de grootstedelijke context les wordt gegeven. Dat zal op een gegeven moment worden veralgemeend. Al de rest is structureel. Dit is de aanzet tot een nieuwe structurele aanpak. De uiteindelijke beslissing moet door de onderwijsverstrekkers worden genomen.

Het al of niet geven van een getuigschrift of diploma secundair onderwijs of basisonderwijs heeft niets te maken met de financiering van een school. Er is helemaal geen link. Ofwel behaalt men de eindtermen en dus het diploma, ofwel niet. Zo simpel is dat. Nogmaals, dit is een autonome, uitdrukkelijke en uitsluitende bevoegdheid van de klassenraad.

Mevrouw Idrissi, de opmerking van de onderwijsinspectie gaat over 2007. Dat is ondertussen zes jaar geleden. Ik stel voor dat we de nieuwe doorlichting van volgend jaar afwachten. Op basis van de resultaten daarvan zullen we zien wat er de voorbije zes jaar al of niet is gecorrigeerd. Dat heeft dan te maken met prioriteiten die men soms wil kiezen. Het hangt ook af van school tot school. Ik wil zeker niet veralgemenen. Ik stel voor dat u het verslag van de onderwijsinspectie van 2007 of 2008 leest.

Voorzitter, wij zullen onderzoeken of dat fenomeen nu al dan niet aanwezig is. Wij hebben aanduidingen dat er verschillen zijn en dat die vaak te maken hebben met de achtergrondprofielen van de kinderen. Er zijn in Brussel al heel goede initiatieven, maar de aanpak, zeker in het basisonderwijs, moet beter worden afgestemd op de grootstedelijke realiteit. Nu zal in OD XXIII staan dat dit duidelijk structurele maatregelen zijn waarmee we aantonen dat deze Vlaamse Regering de verantwoordelijkheid opneemt om in Brussel kwaliteitsvol onderwijs te blijven organiseren. We steken allesbehalve onze kop in het zand en sturen geen jubelberichten de wereld in. We moeten werken aan een permanente kwaliteitsverbetering, waarderen wat mensen doen, blijven ondersteunen waar het nodig is en als er problemen worden gesignaleerd, deze problemen onderzoeken en aanpakken. Maar ieder zijn rol.

De voorzitter: Mevrouw Brussee heeft het woord.

Mevrouw Ann Brussee: Minister, ik denk dat u mij verkeerd begrepen hebt. Of misschien heb ik mij onvoldoende duidelijk uitgedrukt. Ik heb niet ontkend dat er in Brussel al expertise aanwezig is. Ik heb ook niet ontkend dat er al maatregelen zijn genomen. Ik vrees alleen dat het nog een beetje meer moet zijn. Ik zie dat u een aanzet geeft.

Er blijft één ding door mijn hoofd spoken. Ik studeerde af aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB) in 1999. Toen al was men volop bezig met die materie: hoe kinderen te ondersteunen in hun leerproces in een grootstedelijke context waar hun thuistaal frequent afwijkt van hun onderwijstaal, terwijl er nog veel sociaal-economische kenmerken het leerproces negatief beïnvloeden. Die taalontwikkeling werd toen al degelijk bestudeerd, er werden toen al aanbevelingen gedaan, er waren toen al proefprojecten. Ik kwam dus tot de bevinding dat het allemaal lang duurt vooraleer het onderzoek en de conclusies en aanbevelingen ervan toegepast worden in elke school en in elke klas, zodat elke leerling ervan kan genieten. Dat is mijn bezorgdheid. Ik begrijp dat u die bezorgdheid deelt. Maar ik zou willen dat u mij goed begrijpt en dat u zou zeggen dat we hierop ten volle moeten inzetten. Als de inspectie afkomt met een rapport dat zegt dat een aantal scholen de middelen beter zouden moeten aanwenden, dan hebben wij de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat dit effectief gebeurt.

Ik wil nog kort terugkomen op de financiering. Een dalend aantal leerlingen is volgens mij nog altijd de voorloper van een dalend aantal uren. Je krijgt namelijk uren voor je school onder andere in functie van je aantal leerlingen. Als nu het leerlingenaantal slinkt omdat je hen naar andere scholen oriënteert omwille van de taal, dan zul je uren en leerkrachten verliezen. Ik heb niet gezegd dat dit alles verklaart, en dat zal ik ook niet beweren. Maar het speelt wel degelijk een rol.

Minister, ik hoop dat u in het jaar dat u nog rest zult inzetten op deze materie. Ik moet u nageven dat ik het moedig vind dat u de problematiek bespreekt met ons en niet onder de mat veegt, zoals in het verleden soms gebeurde. Ik hoop dat u de werking van het OCB en het Voorrangsbeleid Brussel verder zult aanmoedigen en versterken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over een meer praktisch ingevulde taal cursus voor anderstalige bewoners van sociale woningen - 1606 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, in De Standaard van 25 januari 2012 stond: “Minister Van den Bossche wil dat anderstalige bewoners van sociale woningen ook een meer praktisch ingevulde taal cursus volgen dan nu het geval is. ‘In die cursus zouden we tijdens de lessen Nederlands uitleg geven over het huisreglement, over hoe je goede contacten onderhoudt met de burens – bijvoorbeeld, wat doe je als de kinderen tot laat in de nacht lawaai maken?’”

Uw collega-minister pleit er dus voor dat bepaalde lessen Nederlands als tweede taal (NT2) beter worden afgestemd op de realiteit, op zaken waarmee anderstalige bewoners van sociale woningen dagelijks worden geconfronteerd of in contact komen. Vaak zijn dat formulieren of contracten die zijn opgesteld in een Nederlands van een te hoog taalniveau. Sociale huisvestingsmaatschappijen passen hun communicatie doorgaans niet aan in functie van het taalniveau van de betrokken bewoners. Daardoor kunnen zij essentiële zaken niet begrijpen. Hiernaast moet uiteraard ook het taalniveau van anderstalige bewoners van sociale woningen omhoog. Hiervoor zijn cursussen NT2 in sociale woonblokken mogelijk de ideale manier, al was het vanwege de laagdrempeligheid.

Minister, welke middelen zijn er beschikbaar om cursussen NT2 in de specifieke situatie van sociale woonblokken of sociale huisvestingsmaatschappijen in te zetten? Worden ze ingezet? Hoe evalueert u dat? Welke stappen zult u ondernemen om NT2 nog beter af te stemmen op de leefwereld van anderstalige bewoners van sociale woningen? Bent u van plan samen te werken met de sociale huisvestingsmaatschappijen? Welke mogelijkheden ziet u om de sociale huisvestingsmaatschappijen ertoe aan te zetten hun communicatie en formulieren in begrijpelijk Nederlands op te stellen? Wat gebeurt er vandaag en zult u daarin verder stappen ondernemen?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: NT2 is zowel voor mezelf als voor de hele Vlaamse Regering heel belangrijk. Zowel kwalitatief als kwantitatief is het essentieel om in een aanbod op maat te voorzien voor verschillende doelgroepen. De centra voor basiseducatie (CBE's) en de centra voor volwassenenonderwijs (CVO's) maken hier werk van en leveren de nodige inspanningen om in een behoeftedekkend aanbod te voorzien. NT2 maakt zowel bij de CBE's als de CVO's een substantieel deel uit van het totale aanbod in het volwassenenonderwijs. Uit de cijferanalyse die op het moment van de audit NT2 werd uitgevoerd, bleek dat in sommige regio's meer dan 70 procent van het aanbod in de basiseducatie een aanbod NT2 is. Ook bij

de CVO's maakt het aanbod NT2 een substantieel deel uit van het totale aanbod. Ze krijgen jaarlijks een aantal leraarsuren door de Vlaamse Regering toegewezen op basis van het aantal gegenereerde lesurencursisten (LUC's).

In principe kunnen de centra de invulling van de modules, binnen de grenzen van het opleidingsprofiel, vrij bepalen. We hebben dan ook geen zicht op hoe de CVO's en CBE's modules NT2 specifiek inrichten voor cursisten uit sociale woningen. Dit behoort tot de vrijheid van de instellingen.

Er zijn vanuit het beleidsdomein Onderwijs en Vorming geen middelen die expliciet en uitsluitend worden gepland voor modules in sociale woonwijken of cursisten uit sociale woningen. Bij de centra voor basiseducatie bestaat wel de mogelijkheid om modules, binnen de reguliere subsidiëring, in de vorm van maatwerk aan te bieden. Op die manier kan een CBE in samenwerking met een externe partner in een aanbod op maat voorzien voor een specifieke doelgroep. Ook sociale huisvestingsmaatschappijen of OCMW's kunnen in principe van deze mogelijkheid gebruikmaken om een module in maatwerk aan te vragen. Hiervoor moet een aanvraag gebeuren bij de administratie en moet er een samenwerkings-overeenkomst worden ondertekend door de sociale huisvestingsmaatschappij of het OCMW en het centrum voor basiseducatie. De aanvraag wordt beoordeeld door de onderwijs-inspectie.

Op dit ogenblik worden er al modules ingericht in samenwerking met OCMW's. Sommige van die modules richten zich tot cursisten die in een sociale woning wonen. Ook zijn er goedgekeurde aanvragen die werken rond het zelfstandiger functioneren in de maatschappij. In een voorbeeld van een goedgekeurde module is volgend leerdoel opgenomen: "De cursist kan een beroep doen op maatschappelijke diensten en/of instellingen met betrekking tot wonen en woonomgeving." Dit is een leerdoel uit het studiegebied maatschappijoriëntatie, die binnen een module maatwerk wordt gecombineerd met leerdoelen NT2.

Het voorbeeld toont aan dat de mogelijkheid bestaat en dat er van deze mogelijkheid ook gebruik wordt gemaakt. Sociale huisvestingsmaatschappijen kunnen initiatieven nemen om in samenspraak met een centrum voor basiseducatie bijkomende modules in te richten. Ook bestaat voor zowel CVO's als CBE's de optie om contractonderwijs aan te bieden. Hierbij kunnen sociale huisvestingsmaatschappijen, indien ze dat wensen, een aanbod aankopen tegen marktprijs. Dit aanbod is echter niet onderworpen aan de controle van de overheid en er worden voor deze modules geen studiebewijzen uitgereikt.

Ten slotte is het de bedoeling dat de opleidingsprofielen NT2 in de toekomst flexibeler worden. Er is inderdaad een belangrijke nood aan het flexibeler maken van opleidingen NT2 zodat ze beter kunnen inspelen op de noden van specifieke doelgroepen. Daarom gaven we de decretale stuurgroep volwassenenonderwijs de opdracht om werk te maken van een flexibilisering van de bestaande opleidingsprofielen NT2. Dat zal gefaseerd gebeuren. In de eerste plaats zullen de opleidingsprofielen NT2 voor het secundair volwassenenonderwijs worden herzien. De implementatie van deze nieuwe opleidingsprofielen is gepland voor 1 februari 2014.

De decretale stuurgroep diende op 15 januari 2013 bij mij opleidingsprofielen in. Die doorlopen momenteel de gebruikelijke procedure voor goedkeuring. In de ingediende opleidingsprofielen wordt gewerkt aan de hand van de rol die iemand in het dagelijks leven uitoefent. Zo is ook de rol 'beheerder huisvesting en gezinsadministratie' opgenomen. Deze rol sluit aan bij de doelstellingen van een anderstalige bewoner van een sociale woning. In de toekomst moeten de nieuwe opleidingsprofielen de centra voor volwassenenonderwijs dus in staat stellen hier beter op in te spelen. Wanneer de opleidingsprofielen voor het secundair volwassenenonderwijs geïmplementeerd zijn, worden ook de opleidingsprofielen voor de basiseducatie opgenomen door de decretale stuurgroep. Ik verwacht deze opleidingsprofielen op 15 september 2013, met het oog op implementatie op 1 september 2014.

Mijnheer Segers, uw laatste vraag is gericht aan de minister die bevoegd is voor de sociale huisvestingsmaatschappijen. Toch wil ik graag ook wijzen op de dienstverlening die ‘Wablieft – Centrum voor Duidelijke Taal’, dat deel uitmaakt van het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs (VOCVO), biedt voor het toegankelijk maken van teksten voor lezers die moeite hebben met lezen en schrijven.

Binnen de Huizen van het Nederlands zijn er initiatieven uitgebouwd met betrekking tot het toegankelijk maken van de taal. De Huizen van het Nederlands hebben een uitgebreide expertise. Meer informatie is te vinden op de website www.klaretaalrendeert.be. In ieder geval heb ik mijn verantwoordelijkheid opgenomen.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, bedankt voor uw omstandig antwoord. Vooral de laatste passage over de maatregelen die eraan komen, is belangrijk. Het was onze terechte bezorgdheid om NT2 niet enkel te geven als basiskennis Nederlands, maar ook om er praktische zaken mee te doen. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat die vaststelling is ontstaan binnen de kring zelf, zodat men er werk van maakt, en dat het met maatwerk zal gebeuren, zoals u hebt gezegd, in de diverse vormen die u vooropstelt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over vakleraren in het basisonderwijs - 1613 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Minister, reeds in de beleidsnota Onderwijs 2009-2014 werd aangegeven dat u zou onderzoeken hoe vakleraren kunnen worden ingezet in het basisonderwijs. Ze zouden vooral in de derde graad worden ingezet, om de overgang naar het secundair onderwijs minder bruusk te maken.

In februari 2010 stelde ik u hierover een vraag – schriftelijke vraag nummer 245. U gaf toen aan dat het aantrekken en behouden van leerkrachten voor u een prioritair thema is, waarvan het inzetten van hoger gekwalificeerden op alle niveaus van het onderwijs deel uitmaakt.

Toen had u echter nog geen zicht op het aantal vakleerkrachten in het basisonderwijs, en de extra kosten hiervan voor de Vlaamse overheid. Een vakleerkracht ligt echter gevoelig in het basisonderwijs. Zo laat het Vlaams Verbond van het Katholiek Basisonderwijs (VVKBaO) in een persbericht weten dat het er echter niet van overtuigd is dat een vakleerkracht het niveau van Frans in de basisschool kan opkrikken. Het VVKBaO pleit dan ook voor een geïntegreerde opdracht voor de onderwijzer, wat een van de fundamentele pedagogische principes is.

Vorige week hebben we in de plenaire vergadering het masterplan voor het secundair onderwijs van de Vlaamse Regering ontvangen. Voor wetenschappen en techniek is de mogelijkheid gecreëerd van een vakleraar in het basisonderwijs. Minister, zijn er gesprekken met de lerarenopleiding om meer aandacht te besteden aan bepaalde vakken om het niveau van onderwijzers op peil te houden? Hoe gaat u om met de bedenkingen van het basisonderwijs?

In de persnota pleit het VVKBaO voor team teaching. Wat vindt u daarvan? Men pleit er ook voor een master lager onderwijs. Wat vindt u daarvan? Hebt u vandaag al zicht op het aantal onderwijzers met een masterdiploma en het aantal vakleraren in het lager onderwijs? Hebt u een idee over de mogelijke extra kost voor de Vlaamse overheid, wanneer vakleraren voor

Frans of techniek zouden worden ingeschakeld? Wat zijn de mogelijke gevolgen van het inzetten van vakleraren voor het zorgbeleid van scholen? Dat was een bekommernis van het basisonderwijs. Vanaf wanneer wordt een aparte leraar techniek of Frans in het basisonderwijs mogelijk? Wat is de procedure die moet worden gevolgd?

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Minister, bent u van oordeel dat de lerarenopleiding bij masters voldoende voorbereidt om op het specifieke niveau van het lager onderwijs te kunnen functioneren?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: U weet dat we visitatiecommissies hebben gedaan bij de lerarenopleiding. We hebben een evaluatie van de lerarenopleiding. We zijn in blijde verwachting van het Vlor-advies over het profiel van de leerkracht op basis van wat was aangekondigd voor de vakantie. We zullen dat allemaal krijgen. Die termijn wordt dus gehaald. In de vakantie zal het allemaal worden verwerkt. Midden augustus zal ik een nota krijgen. In de tweede helft van augustus zal ik dat kunnen analyseren, zodat we daarna het werkjaar kunnen aanvatten.

Op de vragen of er in de lerarenopleiding meer aandacht moet worden besteed en of we naar een master moeten gaan, ga ik niet antwoorden. Het zou niet correct zijn als je eerst evaluaties en profielen laat opstellen, en commissies laat bekijken. Ik zal dat wel doen in het najaar, maar op dit moment is dat te voorbarig.

Ik ben niet tegen team teaching. Ik heb dat al eerder gezegd. Je kunt dat doen vanuit een doelbewuste pedagogische visie, zodat dat het een meerwaarde kan zijn. Het moet wel in een pedagogische visie passen. Het principe ben ik wel genegen.

Op dit moment moet een onderwijzer ten minste een bachelordiploma bezitten. Hij wordt op basis van het bachelordiploma aangesteld en betaald. Iemand die naast een bachelor ook nog een masterdiploma bezit, wordt ook aangesteld onder het statuut van bachelor en hij of zij ontvangt het loon van een bachelor. Een masterdiploma moet ook niet worden doorgegeven, omdat het geen effect heeft op de aanstelling van de onderwijzer. Daardoor weten we ook niet altijd duidelijk hoeveel masters er momenteel in het basisonderwijs werken. Het geeft vandaag dus geen meerkost. Maar als er wordt gekozen voor een masteropleiding lager onderwijs, zal de vraag van verloning in functie van het diploma er wel komen. U kent het debat. Dan wordt het een van de issues die in het lerarendebat Loopbaanpact moeten worden opgenomen.

We hebben de optie van het inzetten van de vakleraren mogelijk gemaakt. De scholen moeten dat bekijken. Het is geen verplichting. We mogen niet de indruk wekken dat de huidige onderwijzers hun werk niet goed doen. U zegt dat ook niet, maar we moeten vermijden dat sommigen die indruk krijgen. Het is een versterking van een team. Het is ook niet altijd gemakkelijk om dat te organiseren. Daar zijn we ons wel degelijk van bewust. Ook de schaalgrootte van de school zal daar een belangrijke rol in spelen. Ook in welke scholengroep of scholengemeenschap men al dan niet zit, zal van belang zijn. We zullen dit issue de komende maanden verder uitwerken met de vakbonden, onderwijsverstrekkers enzovoort in de implementatie van de hervorming van het secundair onderwijs, dat ook een luik over het basisonderwijs bevat.

De principiële beslissingen werden genomen en moeten nu worden omgezet. We hebben beslist de geleidelijke uitvoering samen met de onderwijsverstrekkers, de leerkrachten – dus ook de vakbonden – te doen. We zullen dat de komende maanden opnemen.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik heb een aantal bedenkingen. Wat de lerarenopleiding betreft, wacht ik inderdaad mee het Vlor-advies af, net als u. Tegelijkertijd geeft mijn gevoel wel aan dat een ‘vermastering’ niet noodzakelijk de beste oplossing is.

We moeten inderdaad niet de indruk geven dat onderwijzers het sowieso slecht doen voor Frans of techniek, maar ik vind het wel heel goed dat die mogelijkheid gecreëerd wordt. Dan geef je een directeur en een school de kans om een beleid te voeren aan de hand van de mensen die er zijn. Als er een tekort zou zijn, kan men iemand extra aantrekken, zich versterken en daar eventueel een beleidspunt van maken. Er liggen heel wat kansen.

Minister, kunt u ook een deadline geven wanneer u rond dit specifieke punt wilt afronden met de onderwijsverstrekkers en de vakbonden?

Minister Pascal Smet: We zijn dat momenteel volop aan het uitwerken. Zodra we daar zicht op hebben, zal ik u een antwoord geven.

Mevrouw Sabine Poleyn: Maar toch nog wel deze legislatuur?

Minister Pascal Smet: Zodra we daar zicht op hebben, zal ik u een antwoord geven.

Mevrouw Sabine Poleyn: We steunen u daarin.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de oprichting van een overkoepelende, transversale participatiestructuur voor personen met een handicap - 1762 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Minister, de problematiek is u uiteraard bekend. Ik heb deze vraag om uitleg een tijdje geleden ingediend. Er was mij toen gevraagd nog even te wachten omdat er een schriftelijke vraag hangende was van mevrouw Stevens. Afhankelijk van het antwoord daarop, kon ik mijn vraag om uitleg al dan niet indienen.

Ik voelde mij uiteindelijk toch genooddaakt om de vraag om uitleg in te dienen, gelet op het – staat u mij toe het te zeggen – magere antwoord op de schriftelijke vraag van mevrouw Stevens. In het verleden hebben we hierover overigens al een paar keren een debat gevoerd. Tijdens de plenaire vergadering van 17 oktober heeft nagenoeg elke fractie zijn duit in het zakje gedaan over deze problematiek. Tijdens de commissievergadering van 13 december heeft mevrouw Stevens opnieuw de vraag om uitleg gesteld. Haar schriftelijke vraag heeft ze op 8 maart ingediend. Gelet op uw antwoorden, met zeer sterke engagementen en een vooropgestelde duidelijke timing, vond ik het belangrijk om deze vraag om uitleg opnieuw in te dienen.

Dertien Vlaamse verenigingen van personen met een handicap, waaronder ook de grootste gebruikers- en belangenorganisaties, herinnerden ons in een schrijven van 12 maart aan uw engagement als minister voor Gelijke Kansen om werk te maken van de oprichting van een overkoepelende, transversale participatiestructuur voor personen met een handicap.

U nam dit engagement naar aanleiding van de overhandiging van het rapport over het project Niets Over Ons, Zonder Ons (NOOZO) op 12 oktober vorig jaar. Het rapport belichtte de resultaten van dat project, dat zich boog over de uitbouw van een participatiestructuur voor personen met een handicap op Vlaams niveau. Concreet stelde u dat u tegen eind 2012 een conceptnota zou opstellen die begin 2013 in het Vlaams Parlement zou worden besproken om de decretale verankering nog mogelijk te maken voor het einde van deze legislatuur. Zoals ik daarnet al zei, hebt u dit engagement een paar keren herhaald.

In hun schrijven uitten de betrokken verenigingen en organisaties hun grote teleurstelling over het feit dat er in maart nog steeds geen zicht was op een conceptnota die kan worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. De vrees bestond bij hen dat u er niet meer in zou slagen om voor het einde van deze legislatuur een participatieraad te operationaliseren.

Zoals gezegd, diende mevrouw Stevens naar aanleiding van dit schrijven op 8 maart een schriftelijke vraag in. (*Opmerkingen van minister Pascal Smet*)

Ja, minister, dat was in maart. Er gaan altijd weken over. Over een schriftelijke vraag gaan zeven weken. Een vraag om uitleg werd onontvankelijk verklaard. Ondertussen zijn we juni. Misschien krijgen we straks meer duidelijkheid. We hebben vernomen dat er na het indienen van de vraag om uitleg plots toch schot in de zaak kwam, want toen heeft uw kabinet een overleg gehad met de betrokkenen. Misschien zegt u straks wel wat dat overleg heeft opgebracht. Uw antwoord op de schriftelijke vraag vond ik totaal onvoldoende. U schreef daarin dat er nog geen nieuw overleg was geweest, maar dat het wel in uw bedoeling lag deze nota binnenkort bij de projectgroep te kunnen aftoetsen. Vervolgens zou u uw voorstel in bespreking brengen op het politieke niveau. Daar ben ik nu benieuwd naar.

De organisaties die betrokken zijn bij het NOOZO-project vonden uw antwoord evenmin bevredigend.

Minister, u beloofde een conceptnota op te stellen tegen eind 2012, begin 2013. We zijn nu halfweg 2013. Kunt u uitleggen hoe het komt dat we met een halfjaar vertraging zitten op de timing, die eigenlijk vrij nipt is aangezien het einde van de legislatuur in zicht komt en die u bovendien zelf hebt vooropgesteld en herhaaldelijk herbevestigd?

Wat is de stand van zaken? Is de conceptnota afgetoetst bij de projectgroep – ik veronderstel dat dat vorige week is gebeurd – en is ze binnen de regering het voorwerp geweest van politieke besprekingen? Zo ja, wat is daarvan het resultaat?

Blijft u erbij dat u dit jaar nog een participatiestructuur decretaal kunt verankeren en operationaliseren, zoals u herhaaldelijk hebt beloofd?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Minister, u merkt dat er een kleine wissel heeft plaatsgevonden van de commissie Welzijn naar de commissie Onderwijs. We waren daar bezig met de artikelsgewijze bespreking en stemming van het decreet Integrale Jeugdhulp, maar toch zijn we naar hier gekomen, omdat het inderdaad wat moeite heeft gekost dit thema hier in de commissie naar voren te brengen. Ook ik heb hierover eerder een vraag om uitleg ingediend, maar die werd onontvankelijk verklaard omdat er een schriftelijke vraag was ingediend. Vervolgens heb ik die omgezet in een schriftelijke vraag en kreeg ik de melding dat er een vraag om uitleg zou worden gesteld.

Minister, ik sluit mij aan bij de vragen van mevrouw Van der Borght. U hebt altijd een heel duidelijke deadline en timing gehanteerd. Die is intussen voorbij. Ik vraag ook naar de stand van zaken op dit moment. Waarom is de conceptnota nog niet voorgelegd aan de Vlaamse Regering? Wat is de verdere timing van deze nota? Ik hoop op hoopvolle en opnieuw duidelijke antwoorden waarmee we de timing wel kunnen halen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Ik wil aanhaken bij de vorige sprekers. Ik vernam onlangs via contacten dat er na maanden wachten een concreet voorstel op tafel ligt door Gelijke Kansen. Onlangs – zeer recent – is er een bespreking geweest met alle bij NOOZO aangesloten organisaties. De inhoud van die bespreking ken ikzelf ook niet, want ik ben geen lid van deze organisaties, maar ik als het goed begrijp, is het concreet resultaat dat er op dit ogenblik een voorstel op tafel ligt voor het oprichten van een soort advies- en participatieraad voor personen met een handicap. Mogelijk zou deze raad een of twee personeelsleden toegewezen krijgen die ondersteuning kunnen bieden bij onder meer het beleidsvoorbereidend werk.

Klopt deze informatie die mij bereikte? Zal de advies- en participatieraad op zichzelf staan? Hoe zal dit werken in de Vlaamse context, gezien ons uitgangspunt van enige tijd geleden om specifieke adviesraden te vermijden tenzij in uitzonderlijke situaties? Misschien is dit het geval specifiek voor gehandicapten? Misschien is er ook nood aan een specifieke adviesraad voor personen met een handicap? Zal die raad autonoom functioneren of wordt die ergens ondergebracht?

Ik wil ook heel graag de stand van zaken weten op dit ogenblik. Wat zijn de volgende stappen die u zult ondernemen om deze structuur op poten te zetten? Zult u nog deze legislatuur daarmee landen? Ik ben zeer nieuwsgierig naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Pascal Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik ben heel blij om te kunnen antwoorden. Bedankt voor de vragen en de opvolging. Dat is niet echt nodig, maar het houdt ons natuurlijk scherp.

U moet weten dat de administratie Gelijke Kansen een kleine administratie is, en dat wij wel hebben ingezet op nog twee andere belangrijke dossiers: de hele provinciale taakstelling inzake Gelijke Kansen en ook, nog veel belangrijker, de oprichting van de nieuwe toegankelijkheidsorganisatie die alle bestaande toegankelijkheidsactoren – de verschillende adviesbureaus in de verschillende provincies, Enter en Intro – zal bundelen. Dat heeft nogal wat werk gevraagd van die kleine administratie, waardoor we iets meer tijd nodig hebben gehad.

Maar, mevrouw Van der Borght, los van uw vraag waren we er al mee bezig. Ik wil dat ook niet vergeten, ik kom graag mijn beloften na. Ik heb dat uitdrukkelijk beloofd, en we zullen dat tijdens deze legislatuur ook doen. Op 4 juni hebben we op het kabinet een vergadering georganiseerd met alle betrokkenen, op basis van een heel uitvoerige discussienota met allerlei pro's en contra's. Dat was een heel constructieve vergadering. Er is gekozen voor een participatievorm. We gaan nu de nota vervolledigen, en het is de bedoeling dat de nota op de ministerraad van 21 juni zal komen. De nota zal dan naar de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) gaan voor advies, en na dit advies kunnen we het nodige werk doen.

Ik heb het gevoel dat we eerder zullen gaan naar een aanhechting bij de SERV, met een gelijkaardig statuut als de strategische adviesraad Welzijn en de Mobiliteitsraad. De adviesraden moeten uiteraard de zekerheid hebben om onafhankelijk te kunnen werken. Dat is momenteel de piste waar we op zitten.

We gaan dat dus formeel voorleggen aan de Vlaamse Regering op 21 juni, daarna advies vragen en bij positief advies kunnen we het uitvoeren. Het is nog altijd de bedoeling om dat in deze legislatuur volledig rond te hebben, en dat is ook nog altijd mogelijk.

Ik heb nu meteen ook verklaard waarom we drie maanden meer nodig gehad hebben. U mag de beslissing die we hebben genomen over de nieuwe toegankelijkheidsorganisatie toch niet onderschatten. Ik heb daar nog geen vraag over gekregen, maar misschien komt die later wel. Dat is toch een heel belangrijke structurele beslissing voor het hele toegankelijkheidsgegeven in Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Minister, bedankt voor uw antwoord. Het is aangenaam om te horen dat er inderdaad schot komt in het dossier. Ik kan begrip opbrengen voor het feit dat u een kleine administratie hebt, maar als u geconfronteerd wordt met vragen over timing, ga ik er toch van uit dat u dat wel aftoetst met uw administratie. Wanneer men u vraagt tegen wanneer het klaar moet zijn, zou ik het appreciëren mocht men dan trachten...

Minister Pascal Smet: U hebt uiteraard gelijk. Alleen, er is een nieuw dossier tussen gekomen, gezien de nieuwe opportuniteit die ontstaan is met die nieuwe toegankelijkheidsorganisatie. Dat heeft wel wat tijd gevegd, maar we hebben daar prioriteit aan gegeven omdat we goed weten dat we dit in deze legislatuur moeten regelen, en dat zullen we ook doen.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Oké.

Nog één vraag, minister. U zegt dat u hebt samengezeten op 4 juni, maar wat was de reactie van de projectgroep op de nota? Dat hebt u nog niet gezegd. Wij hebben natuurlijk nog geen zicht op die nota.

Minister Pascal Smet: Positief. Constructief.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ik mag er dan van uitgaan dat er verder geen problemen zullen zijn bij de verdere uitvoering?

Minister Pascal Smet: Tenzij de SERV problemen maakt.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Kunt u al enige duiding geven hoe de adviesraad er zal uitzien? Of moeten we echt wachten tot alle procedures doorlopen zijn?

Minister Pascal Smet: Als de nota af is, op 21 juni. De nota wordt op 21 juni behandeld door de Vlaamse Regering. We willen naar een participatiemodel gaan en naar een aanhechting bij de SERV.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Dank u.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Minister, dank u voor uw zeer positief antwoord. Ik ben zeer blij te horen dat er inderdaad vooruitgang is, ik hoop dat alles spoedig zal verlopen en dat deze structuur nog deze legislatuur op poten kan worden gezet en dat ze kunnen beginnen met hun werk.

Het is een zeer belangrijk signaal in de richting van mensen met een handicap dat de overheid participatie van mensen met een handicap hoog in het vaandel draagt. Ik ben echt benieuwd.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Minister, bedankt voor uw duidelijk antwoord op onze vragen. De reden voor de vertraging is duidelijk, en het dossier zit op de goede weg, en dat wilden we horen. Wij steunen u daarin.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Khadija Zamouri tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, en tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over Vlaamse kinderen van Turkse origine die een Nederlandse school boven een Vlaamse verkiezen om Nederlands te leren

- 1774 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over leerlingen die les volgen in Nederlandse islamscholen

- 1788 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Minister, collega's, De Standaard bracht op 28 mei het verhaal van schoolkinderen uit de Belgisch-Limburgse gemeenten Lanaken, Maasmechelen, Genk, Houthalen en Beringen die opgehaald worden door een schoolbus van de islamitische basisschool El Habib uit Maastricht. Deze kinderen verkiezen volgens een lokaal CD&V-politicus van Turkse origine de Nederlandse school boven de Vlaamse, niet omdat ze daar in

het Turks onthaald worden of in de islamitische basisschool een hoofddoek mogen dragen, maar omdat zij er veel sneller hun taalachterstand wegwerken dan in Vlaanderen.

Anderzijds getuigde een lokaal onderwijsschepen dat aan het scholengependel naar Nederland ook nadelen zijn verbonden als de kinderen van de Nederlandse basisschool naar een Vlaamse middelbare school terugkeren. Zij hebben dan bijvoorbeeld een achterstand opgelopen in Frans en zijn niet gewoon om huiswerk te maken, omdat dat in Nederland niet gegeven wordt.

Zowel de in het artikel geciteerde politici van allochtone als die van autochtone origine zijn gekant tegen de oprichting van meer islamitische scholen in Vlaanderen.

Ze pleiten voor een forsere inzet op de wegwerking van de taalachterstand in het Vlaams onderwijs, met hierbij een betrokkenheid van de ouders om Nederlands te leren en om te integreren. Het artikel meldt ten slotte dat een groep hooggeschoolden in Vlaanderen de islamitische school in Maastricht als voorbeeld wil nemen voor de oprichting van een eigen islamitische school in Mechelen.

Volgens mij mag deze evolutie de minister van Onderwijs niet onbewogen laten. Ouders van andere origine wensen dat hun kinderen zo snel en zo goed mogelijk Nederlands leren en zich integreren. Ze zijn ervan overtuigd dat de taalachterstand sneller in een Nederlandse school dan in een Vlaamse school wordt weggewerkt.

Minister, hoe staat u tegenover het feit dat sommige ouders van allochtone origine meer vertrouwen stellen in een islamitische Nederlandse basisschool dan in een Vlaamse basisschool om de taalachterstand in het Nederlands van hun kinderen weg te werken? Hoe verklaart u deze evolutie? Is het succes in Vlaanderen van de bewuste basisschool in Maastricht een alleenstaand feit? Kent u nog soortgelijke gevallen?

Hoe staat u tegenover het feit dat hooggeschoolden van andere origine overwegen in Vlaanderen islamitisch basisonderwijs naar het voorbeeld van islamitische scholen in Nederland in te richten? Hoe verklaart u deze evolutie? Hebt u nog signalen opgevangen in verband met de onvrede van ouders van allochtone origine over de wijze waarop in het Vlaams onderwijs wordt gewerkt aan de taalachterstand van leerlingen van wie het Nederlands niet de thuistaal is?

Bent u bereid maatregelen te nemen die de wegwerking van de taalachterstand van leerlingen van wie het Nederlands niet de thuistaal is in het Vlaams onderwijs een versnelling hoger kunnen schakelen?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, mijn vraag om uitleg heeft betrekking op hetzelfde onderwerp. Ik wil er echter een kanttekening aan toevoegen.

Het gaat om kinderen die elke dag opnieuw in Belgisch-Limburg worden opgehaald en naar een islamitische basisschool in Nederlands-Limburg worden gebracht. Een van de redenen zou de taalachterstand in het Nederlands van die kinderen zijn. Blijkbaar gaan de ouders ervan uit dat de kinderen de Nederlandse taal in een school in Nederlands-Limburg sneller machtig zullen zijn. Maar tegelijkertijd bestaat het vermoeden dat deze moslimkinderen omwille van strikt religieuze redenen naar die school zouden gaan. We weten dat niet zeker. We kunnen het evenmin uitsluiten. Indien dit het geval zou zijn, zou deze dagelijkse pendel de evolutie van de integratie tussen de verschillende bevolkingsgroepen in Belgisch-Limburg geenszins bevorderen. Bovendien zouden problematische niveauverschillen kunnen opduiken wanneer deze kinderen vervolgens naar Vlaamse secundaire scholen overstappen.

Minister, beschikt u over gegevens over de grootte van deze golf van leerlingen naar Nederlands-Limburg? Over hoeveel kinderen gaat het? Zult u de Nederlandse minister van Onderwijs vragen deze verhuisbeweging en dit hele proces goed in de gaten te houden? Zult u overleg plegen met minister Bourgeois, bevoegd voor het inburgeringsbeleid? Beschikt u over informatie waaruit blijkt dat deze kinderen met een belangrijke taalachterstand kampen die ze in Nederland sneller zouden kunnen wegwerken? Zo ja, hoe wilt u dit probleem verder aanpakken?

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Voorzitter, wil mevrouw Zamouri hier nu echt nog eens beweren dat in Vlaanderen niet voldoende wordt gedaan? Onderwijsdecreet (OD) XXIII komt eraan. Misschien zou het zinvol zijn eens op te lijsten welke maatregelen en initiatieven in verband met deze problematiek bestaan. Het geven van kansen is een kant van het verhaal. Die kansen grijpen, is de andere kant. Volgens mij weten sommigen perfect welke argumenten ze moeten herkauwen om applaus te oogsten.

Wie gelooft nog echt dat dit omwille van het Nederlands gebeurt? Ik durf te zeggen dat ik het niet geloof. De heer Delva heeft het in zijn vraagstelling subtieler geformuleerd. Ik citeer zijn tekst nog even: “Maar tegelijkertijd bestaat het vermoeden dat deze moslimkinderen omwille van strikt religieuze redenen naar deze school gaan.”

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, eerst en vooral zou ik de vraagstellers voor hun vragen om uitleg willen danken. Het lijken me pertinente vragen om uitleg. Iedereen die het woord neemt, doet dat met zijn eigen tonaliteit. De problematiek is actueel. Dit staat los van de vraag of die ouders voor deze school kiezen omdat het om een islamitische school gaat. Daar kan ik moeilijk over uitspreken. Misschien kan de minister daar een antwoord op geven. De vragen om uitleg zijn ook tot hem gericht.

Ik stel me vragen bij de stelling dat die kinderen daar beter Nederlands zouden leren. Ik kom zelf uit een grensstreek, waar het al decennialang gemeengoed is dat Nederlanders naar onze scholen komen en niet dat Vlamingen naar Nederlandse scholen gaan. Dat heeft niets met eventueel huiswerk te maken. Nederlanders hebben de perceptie dat de kwaliteit van het Vlaams onderwijs zeer hoog ligt. Dat is volgens mij meer dan een perceptie. Er worden steeds argumenten in verband met tucht en discipline aangehaald. Ik heb in mijn jonge leven in Hoogstraten met heel wat Nederlanders een klas gedeeld. Leerlingen uit Breda kwamen om die redenen naar Hoogstraten.

Deze vragen om uitleg boeien me uitermate omdat ik me de getuigenis herinner die de minister naar aanleiding van zijn bezoek aan Amsterdam heeft afgelegd. Daar wordt op een zeer intense wijze met anderstaligen omgegaan. Volgens mij kunnen daar de nodige gevolgtrekkingen uit volgen om in Vlaanderen een bepaald beleid op de sporen te zetten.

Mevrouw Martens, volgens mij kunnen we niet stellen dat we het met betrekking tot de taalverwerving in het verleden allemaal heel goed hebben gedaan. Dat onderwerp zal hier overmorgen, tijdens de behandeling van Onderwijsdecreet XXIII, weer ter sprake komen. Het lijkt me noodwendig dit op een intensievere manier aan te pakken. Ik hoop dat we een behoefte kunnen opvangen en het argument dat kinderen naar het buitenland moeten om Nederlands te leren, van de baan kunnen krijgen.

De vraagstellingen van mevrouw Zamouri en van de heer Delva bevatten ook heel wat open vragen. Gaat het om feiten of om perceptie? We weten hoe belangrijk perceptie in onze samenleving is. Ik kijk in elk geval uit naar het antwoord.

Ik heb nog een bijkomende vraag. In welke mate kunnen we uit de in Nederlands-Limburg gehanteerde aanpak in verband met de taalverwerving van het Nederlands lessen trekken? Is er iets dat zij doen wat wij niet doen? Kunnen we hier iets uit leren?

Is de betrokkenheid van de ouders daar misschien groter? We weten dat daar vaak het kalf gebonden ligt. Het gaat niet enkel om de school of om de klas. Gelukkig besteden kinderen nog steeds meer tijd thuis dan op school. Indien er echter geen ondersteuning vanuit het thuismilieu komt, is het vaak dweilen met de kraan open. Misschien valt daar ook nog iets uit te leren.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, eerst en vooral wil ik erop wijzen dat we voorzichtig moeten zijn. We mogen niet zomaar over evoluties of over verhuisbewegingen spreken. Ik beweer niet dat de vraagstellers dat hebben gedaan. Ze hebben zich op het artikel gebaseerd. We beschikken echter niet over gegevens of over aanwijzingen dat dit aan de gang is. De heer Van Dijk heeft terecht opgemerkt dat we in het verleden veeleer de omgekeerde beweging hebben gezien. We moeten daar allemaal wat mee opletten.

Ook kan men onderwijssystemen niet zomaar met elkaar vergelijken. In Nederland heeft men een lange periode om Nederlands te leren, voorafgaand aan het reguliere systeem. Waar gaan die kinderen dan heen? We hebben ook helemaal geen aanwijzingen dat er in Vlaanderen nu plots islamitische scholen zouden worden opgericht. Integendeel, ik hoor toch van de islamitische gemeenschap dat zij ervoor kiezen dat hun kinderen naar het reguliere onderwijs gaan. U zult ongetwijfeld weten dat we in het ontwerp van Onderwijsdecreet XXIII ook een aantal bepalingen hebben opgenomen om het thuisonderwijs, zowel het individuele als het collectieve, beter te organiseren. Mochten er in de toekomst dus tendensen opduiken daartoe, dan worden die ingepast in het kader van het thuisonderwijs. Natuurlijk is er onderwijsvrijheid, en staat niets het oprichten van scholen in de weg. Dat kan, maar ik zie daar toch geen duidelijke tendensen toe. Ik zou dit dan ook beschouwen als iets dat we in het oog moeten houden, maar dat niet alarmerend is.

Er is terecht verwezen naar het ontwerp van Onderwijsdecreet XXIII, waarmee we toch heel wat belangrijke maatregelen nemen om de taalachterstand in te halen. We hebben dat aangekondigd. Over dat alles is onderhandeld. Dat is nu allemaal omgezet in regelgeving. Als we die maatregelen nemen, dan zullen we nog bijkomende inspanningen doen.

Die bezorgdheid siert u dus, maar we mogen dat niet opblazen. We zullen dat blijven volgen, maar we hebben geen enkele aanwijzing dat dit een probleem zou zijn. Ik heb gisteren ongeveer vijf uur doorgebracht met mijn Nederlandse collega, in Den Haag. Zij heeft me daar niets over gezegd. We hebben het wel gehad over de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland, waarop we straks zullen terugkomen, maar hierover hebben we het niet gehad, en ik meen ook niet dat zij dit als een probleem beschouwen.

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb me voor deze vraag natuurlijk volledig gebaseerd op een krantenartikel. Ik ben niet naar Limburg gegaan. Ik heb gelezen wat die lokale schepenen zeggen, en zij gewagen toch van het inleggen van bussen, wat ik toch alarmerend vind. Als er iets is waarvoor ik huiver, is het voor het begin van segregatie, groepen die zich beginnen op te splitsen of kiezen voor verzuiling, of dat nu een islamitische of een andere is. Dat vind ik heel jammer. Dat zijn tekenen aan de wand. Wanneer bepaalde bevolkingsgroepen de oprichting van deze of gene school beginnen te overwegen, dan is dat het teken dat er enigszins een uitsluitingseffect bestaat. Natuurlijk kan dat altijd gebeuren: het staat, zoals u ook zei, iedereen vrij om een school op te richten. Ik vind dat echter jammer. Zo is er nog meer segregatie in onze maatschappij. We hebben al genoeg werk in ons regulier onderwijs met het tegengaan van segregatie. Ik zou dat toch niet graag zien, een maatschappij waarin er steeds meer islamitische scholen of scholen van een bepaalde ideologie bij komen. Ik vind dat geen goede richting. Daarom stelde ik deze vraag, omdat ik bezorgd was en u wil vragen dat in de gaten te houden. Ik denk dat u daar ook wel gevoelig voor bent.

Minister Pascal Smet: Ik heb dat ook zo begrepen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, ik heb een bijkomende vraag. U stelt dat de situatie niet problematisch is. Des te beter, maar ik had eigenlijk gevraagd over hoeveel leerlingen we het eigenlijk hebben. Als u me zegt dat het volgens u niet problematisch is, dan ga ik ervan uit dat het over een zeer kleine groep moet gaan. Hebt u daar concrete gegevens over?

Minister Pascal Smet: Neen. Ik wil altijd wel eens de databank raadplegen om te bekijken in welke mate dat eruit kan worden gehaald, maar als het niet echt wordt gesignaleerd als een probleem ...

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de beperking van de laaggeletterdheid van de bevolking - 1871 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Voorzitter, minister, geachte leden, eind vorige maand stelde Decenniumdoelen 2017 de resultaten van de armoedebaarometer voor. Zoals u weet, stelt het middenveld jaarlijks die armoedebaarometer op. Uw collega, coördinerend minister van Armoedebestrijding Lieten, heeft daar ook deels haar beleidsnota op gebaseerd. Ze heeft uitdrukkelijk naar deze armoedebaarometer verwezen.

Uit de resultaten blijkt onder meer dat de kinderarmoede blijft toenemen en dat eenoudergezinnen nog steeds een grote risicogroep vormen, zodat er al snel sprake is van generatiearmoede. Qua onderwijs wil men de laaggeletterdheid terugdringen tot 3 procent bij jongeren in alle onderwijsvormen en voor alle jongerengroepen. Dat is uiteraard nog lang niet in zicht. We kennen de problematiek van de ongekwalificeerde uitstroom, schoolvertraging en dergelijke meer. Het PISA-onderzoek (Programme for International Student Assessment) van 2009 wees op dezelfde problemen. De nieuwe resultaten van PISA 2012 worden tegen eind 2013 verwacht. Volgens Decenniumdoelen 2017 zal de 3 procentdrempel voor laaggeletterdheid aan het huidige tempo nog 94 jaar op zich laten wachten.

In de armoedebaarometer worden ook de diverse maatregelen onder de loep genomen. Wat onderwijs betreft, ziet men weinig verbetering. Decenniumdoelen 2017 pleit dan ook onder meer voor het volgende: een onderwijsloopbaanbegeleiding van jongeren; een verhoogde participatie van laaggeschoolden; de hervorming van het secundair onderwijs, waarover onlangs nog een actualiteitsdebat werd gevoerd; een oplossing voor de hoge kosten in het secundair onderwijs; een automatische toekenning van schooltoelagen, wat zeer belangrijk is; een goed aanbod voor volwassen lerenden.

Het Pact 2020 stelt de doelstelling voorop om tegen 2020 het aantal kort geschoolden alsook het aantal schoolverlaters die het secundair onderwijs zonder voldoende startkwalificaties verlaten, met de helft te verminderen. Tijdens het ViA-Toekomstforum (Vlaanderen in Actie) op 30 april 2013 hebben alle belangrijke partners in Vlaanderen hun engagement voor Vlaanderen in Actie en dus ook het Pact 2020 opnieuw bevestigd.

Ondertussen is het nieuwe Strategisch Plan Geletterdheid 2012-2016 beschikbaar, waardoor er verder kan worden ingezet op de strijd tegen de ongeletterdheid. Het plan bestaat uit verschillende acties die verdeeld zijn over vier grote strategische doelstellingen. Ik zal ze niet opsommen, u kunt ze terugvinden zowel in het strategisch plan als in de schriftelijke versie van mijn vraag.

In antwoord op een vorige vraag om uitleg van ruim een jaar geleden meldde u dat de geactualiseerde cijfers uit het PIAAC-onderzoek (Programme for the International Assessment of Adult Competencies) in 2013 ter beschikking zouden zijn.

Minister, hoe worden de vier strategische doelstellingen in het Strategisch Plan Geletterdheid geoperationaliseerd? Op welke wijze wordt er samengewerkt met de bevoegde ministers van de beleidsdomeinen Welzijn, Cultuur, Werk en Media naar aanleiding van de tweede strategische doelstelling? Zullen de vaststellingen van Decenniumdoelen 2017 en hun aanbevelingen in rekening gebracht worden bij de volgende evaluatie van het Strategisch

Plan Geletterdheid? Zullen bepaalde maatregelen op hun aanbevelingen worden geënt? Zo ja, welke? Welke specifieke maatregelen plant u om het decenniumdoel onderwijs, dat de laaggeletterdheid wil terugdringen tot 3 procent bij jongeren in alle onderwijsvormen en voor alle jongerengroepen, alsnog te bereiken in 2017? Wanneer worden de cijfers uit het PIAAC-onderzoek vrijgegeven? Werden er al conclusies of vaststellingen meegegeven? Zo ja, welke?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: De vier strategische doelstellingen uit het Strategisch Plan Geletterdheid worden geoperationaliseerd door middel van 46 operationele doelstellingen en/of acties. Die doelstellingen en acties werden geformuleerd door de beleidsdomeinen Onderwijs en Vorming, Werk en Sociale Economie, Cultuur, Jeugd, Sport en Media, Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en de Vlaamse Gemeenschapscommissie, in nauwe samenwerking met experts van het werkveld of sleutelorganisaties, met name het Vlaams ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs (Vocvo), de Federatie Centra voor Basiseducatie, de decretale stuurgroep Volwassenenonderwijs, de onderwijskoepels, de VDAB, Bibnet, vzw LOCUS, vzw Link, het Vlaams Netwerk tegen Armoede, en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). De coördinatie van de voorstellen gebeurde door het Departement Onderwijs en Vorming.

Het zou me te ver leiden om elk van deze 46 operationele doelstellingen te overlopen, maar laat me toch duidelijk stellen dat er een projectleider is aangesteld bij het Vlaams ondersteuningscentrum voor volwassenenonderwijs, om de uitvoering van het Strategisch Plan Geletterdheid te waarborgen. Eind augustus 2013 krijg ik een eerste stand van zaken van de werkzaamheden opgeleverd.

Er zijn verschillende beleidsdomeinen betrokken. Die hebben niet alleen operationele doelstellingen en acties in het kader van de tweede strategische doelstelling aangeleverd zodat geletterdheid een horizontaal aandachtspunt zou worden in elk beleidsdomein, maar ook in het kader van de derde strategische doelstelling, om structurele partnerschappen tot stand te brengen, meestal met de onderwijspartners. We hebben uiteraard linken gelegd met de conceptnota Mediawijsheid, die ik samen met mijn collega minister Lieten uitvoer, en met het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Uiteraard moet een beleid inzake geletterdheid niet alleen een onderwijsbeleid zijn, maar moet het ook gestoeld zijn op een beleidsdomeinoverschrijdende benadering. Dit was trouwens ook een van de belangrijkste conclusies van het rapport van de High Level Group of Experts on Literacy, dat in september 2012 door de Europese Commissie werd bekendgemaakt. We hebben ook een administratieve werkgroep opgericht waarin de verschillende betrokken beleidsdomeinen vertegenwoordigd zijn. Uiteraard worden de verschillende actoren bij de uitwerking ervan betrokken.

In het Strategisch Plan Geletterdheid 2012-2016 werd ingeschreven dat het jaarlijks of tweejaarlijks kan worden bijgestuurd om zo de vinger aan de pols te houden. Uiterlijk eind 2014 moeten we een evaluatie of actualisatie van het plan krijgen. Dat is nadat we de meetpunten hebben gekregen zoals de PIAAC- of PISA-resultaten.

Dit plan beperkt zich niet tot het volwassenenonderwijs. Ook in het structureel onderwijsbeleid hebben we reeds ingezet op het verhogen en versterken van functionele geletterdheidscompetenties in het kleuter-, lager en secundair onderwijs. We zullen dat continueren.

We hebben het vandaag al een paar keer gehad over de nota ‘Samen taalgrenzen verleggen’, waarin een goede kennis van het Nederlands als doelstelling wordt vooropgesteld. Ook met de maatregelen die we in OD XXIII zullen opnemen, zullen we daar belangrijke stappen in zetten. Ik verwijs daar ook naar met betrekking tot alles wat te maken heeft met het STEM-actieplan (Science, Technology, Engineering and Mathematics), voor het stimuleren van loopbanen in wiskunde, exacte wetenschappen en techniek – de numerieke en ICT-vaardigheden. Uiteraard weet u dat in het kader van de hervorming van het secundair onderwijs bijzondere aandacht aan geletterdheid en taalverwerving wordt besteed.

De cijfers uit het PIAAC-onderzoek worden bekendgemaakt begin oktober 2013. De PISA-resultaten zullen op 2 december 2013 worden bekendgemaakt in Den Haag.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Minister, ik dank u voor het antwoord. Het is goed dat er voor heel wat operationele doelstellingen al krijtlijnen worden uitgetekend. Het is een goede zaak dat er een projectleider is om alles te stroomlijnen aangezien er veel departementen betrokken zijn.

Een vraag waar u geen antwoord op hebt gegeven, gaat over de vaststelling van de decenniumdoelen en hoe u die aanbevelingen in rekening zult brengen in uw beleidsdomein.

Minister Pascal Smet: Ik ben er niet van op de hoogte dat er problemen zijn met die doelstellingen en ons plan. Ik zal dat even laten nakijken.

Mevrouw Cindy Franssen: Volgens mij zijn er geen tegenstellingen, maar op de verschillende maatregelen die de armoedebarmometer onder de loop neemt, zou het misschien goed zijn om te weten hoever u staat met uw beleidsmaatregelen voor de zeven verschillende deelaspecten. Misschien kunt u daar nu niet op antwoorden. Ik wil hier gerust een schriftelijke vraag over indienen.

Minister Pascal Smet: Ik zal het laten nakijken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, en tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het schrappen van subsidies aan de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland en de gevolgen ervan voor Vlaamse kinderen - 1861 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap deelde onlangs mee dat de subsidie aan de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB) vanaf 1 januari 2014 wordt beëindigd. Voor zover ik weet, zou het om de volledige subsidie gaan. Er loopt momenteel vanuit de NOB, onder meer via sociale media, een grote petitie om deze beslissing te herzien. Volgens de NOB zijn de gevolgen van deze besparing veelvuldig: scholen in het buitenland waar Nederlandse en Vlaamse kinderen les kunnen volgen, zouden moeten sluiten; een verlies aan kwaliteit; taalachterstand wat betreft het Nederlands voor Nederlandstalige kinderen; een grotere vrees bij Nederlanders of Vlamingen om naar het buitenland te trekken bij gebrek aan scholen waar de kinderen in het Nederlands les kunnen volgen.

Ik stel deze vraag hier omdat ook veel Vlaamse leerlingen school volgen in deze Nederlandse scholen in het buitenland. Volgens mijn gegevens zouden in totaal iets meer dan 12.000 leerlingen les volgen in die scholen van de NOB. Ik ken de exacte gegevens niet, maar ik veronderstel dat daarbij een 1000-tal Vlamingen zijn, misschien zelfs iets meer. Ook deze Vlaamse leerlingen zouden na de beslissing van de Nederlandse Regering uit de boot vallen, ze zouden dus geen onderwijs in hun eigen taal meer kunnen volgen.

Wij hebben hier al vroeger het versterken van het aanbod Nederlandse taal voor kinderen van Vlaamse expats behandeld. Mevrouw Poleyn heeft hierover meer dan een jaar geleden een voorstel van resolutie ingediend. Het werd door heel wat collega's van het Vlaams Parlement goedgekeurd. Dit item houdt ons hier dus al een tijdje bezig.

Ik werd gecontacteerd door mensen die bezorgd waren over de eventuele sluiting van de school in de buitenlandse stad waar zij momenteel verblijven. Ik begrijp die vrees, die blijkbaar door heel wat mensen overal ter wereld wordt gedeeld.

Minister, hebt u gegevens over het aantal Vlaamse leerlingen dat wordt getroffen door deze beslissing van de Nederlandse regering? Kunt u meedelen wat de gevolgen zijn voor deze leerlingen? Werd u ingelicht of geconsulteerd over deze beslissing? Hebt u na de bekendmaking gestreefd naar overleg bij de bevoegde Nederlandse collega's? Wordt er overleg gepland? Wanneer? Welke positie zal de Vlaamse Regering hierbij innemen? Welke opties onderzoekt u om de getroffen Vlaamse ouders te helpen om een school te vinden voor hun kinderen en om het aanbod inzake Nederlandse taal en Vlaamse cultuur te verzekeren? Hoe geeft u met andere woorden verder uitvoering aan de vermelde resolutie?

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mijnheer Delva, u vraagt of de minister kan wege op het Nederlandse beleid ter zake. U vraagt ook of we de kinderen te velde alsnog kunnen ondersteunen. Bij deze nobele drang om te vragen om het al verzopen kalf alsnog te redden, hoort toch een kanttekening. Het is een keuze geweest van de Vlaamse Regering om zich afzijdig te houden. Dat is geen toeval, maar een zeer bewuste keuze. Het is een keuze geweest van de Vlaamse Regering om met betrekking tot deze vorm van onderwijs niet met Nederland samen te werken, noch financieel noch structureel noch politiek. De Vlaamse overheid heeft de Nederlandse overheid alles zelf laten betalen, inclusief de lessen die aan Vlaamse kinderen werden gegeven. Nu de Nederlandse overheid ermee stopt, zou de Vlaamse overheid zich er ineens mee moeten bemoeien. Ik vraag mij af op basis waarvan u deze oproep doet.

Hoewel ik het ontzettend jammer vind dat het Nederlands onderwijs in het buitenland zou stoppen, en hoewel ik hoop dat in weerwil van deze barre financiële tijden er alsnog een oplossing uit de bus komt, kan ik niet anders dan de Nederlandse regering begrijpen wanneer ze de Vlamingen ditmaal nul op het rekest zou geven.

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Minister, ik was gisteren samen met u in Den Haag bij de Nederlandse Taalunie.

Minister Pascal Smet: U hebt daar 'klets' gekregen van de Nederlandse minister.

Mevrouw Khadija Zamouri: Minister, ik zal dat wel zelf zeggen. Ik heb daar inderdaad een 'klets' gekregen van de Nederlandse minister. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Ik zal vertellen wat er gebeurd is.

Mevrouw Martens, het is niet zo dat het helemaal zal verdwijnen. Er zal zeer zwaar worden gehakt in de subsidies. Ze gaan, voor zover ik weet, 8,2 miljoen euro minder krijgen dan normaal. Dat is een enorm groot bedrag. Minister, verbeter mij als ik fout ben.

Wat was nu de reden waarom ik het gisteren bij de Taalunie aanhaalde? De vorige keer dat ik in Den Haag was, was er een bereidheid om aan alles wat de Nederlandse taal in het buitenland aangaat, een plek te geven in de Nederlandse Taalunie. Ik zag dat de vraag van de heer Delva aangekondigd stond en ik was gisteren in Den Haag. Ik dacht dat het een goed moment was om hier een keer te zeggen dat de Nederlanders eenzijdig besloten om iets af te schaffen of te halveren. Dit heeft gevolgen voor de hele Nederlandse Taalunie. Er zou overleg moeten zijn tussen de Nederlanders en de Vlamingen omdat daar ook heel veel Vlaamse kinderen naartoe gaan. Dat was de enige reden waarom ik de vraag stelde. De minister antwoordde heel bot: "Dit is geen thema dat hier moet worden onderhandeld. Dit behoort tot de Nederlandse overheid." Maar dat was mijn punt niet. Ik wilde gewoon zeggen: eenzijdig. En dat heb ik dan toch maar gezegd.

Minister Pascal Smet: U bent een schatje daartegenover.

Mevrouw Khadija Zamouri: In het buitenland ben ik te gast. Ik probeer me te integreren in een andere cultuur.

Ik wil gewoon het belang aanstippen van NOB. Ik heb er zelf gedurende drie jaar gebruik van gemaakt voor mijn eigen kinderen toen we in Rwanda waren. Dat is de enige manier om als

expat vanuit het Nederlandstalige landsgedeelte te kunnen aansluiten en om je kinderen degelijk onderwijs te kunnen blijven geven in de korte periode dat je naar het buitenland gaat. Het kan iedereen overkomen.

Eigenlijk is de aansluiting bij de Nederlandse stichting ideaal om je kinderen op het vlak van taal, spelling, grammatica mee te laten zijn met het Vlaamse onderwijs van hier. Dat was echt een heel goede en boeiende samenwerking. Vlaamse leerkrachten geven les in de Stichting NOB. Het zijn niet alleen Nederlanders die dat doen. Er worden ook Belgische en Vlaamse handboeken gebruikt. Het is niet per se Hollands. Het is verweven tussen de Vlamingen en de Nederlanders. Daarom was ik gisteren zo gechoqueerd. Ik denk dat de minister in de vergadering daarvoor met u, minister, al was opgedraaid. *(Gelach)*

Minister Pascal Smet: We hebben samen een heerlijke tijd gehad. Minister Schauvliege was er ook bij.

Mevrouw Khadija Zamouri: Dat is fantastisch.

De essentie is dat er heel veel Vlaamse kinderen deel van uitmaken en gebruik van maken. Het is een harde slag in het gezicht van veel mensen die enkel dat hebben voor het continueren van de taal van hun kinderen in het buitenland, en dan terug te kunnen komen en aan te sluiten bij het regulier onderwijs. Minister, u moet zwaar lobbyen om daar een of andere oplossing voor te vinden, om het te steunen of het in elk geval op de agenda te zetten.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik had ook gehoopt dat we dat gesprek gisteren in de Taalunie konden voeren, maar blijkbaar is dat niet gelukt. Ik heb enkele bijkomende vragen.

Minister Pascal Smet: Ik heb er gisteren wel over gepraat met haar tijdens de lunch.

Mevrouw Sabine Poleyn: Minister, wellicht kent u dan de juiste stand van zaken. Daar is enige verwarring over. Ik dacht dat de Eerste Kamer had beslist om alle subsidies stop te zetten en dat de Tweede Kamer het nog moet beslissen. Klopt dat? Weet u waar het nu precies over gaat?

Met de resolutie van het Vlaams Belang – ik dacht dat die unaniem was goedgekeurd – proberen we de Vlaamse Regering op te roepen om een sterkere samenwerking uit te bouwen. Vlamingen in de Wereld, de vzw en actor aan Vlaamse kant die er het meest bij betrokken is, was in nauw overleg met NOB om te bekijken wat er kon gebeuren. Dat was gestuurd door het kabinet van de minister van Onderwijs en door de minister van Buitenlandse Zaken.

Minister, hoe staat het met die gesprekken over een mogelijke samenwerking? Stopt dit zomaar met deze feiten? Waar was men gekomen? Kunnen we er nog iets uit leren of over beslissen dat toch nog relevant is?

Bij de voorbereiding van de resolutie hadden we een hoorzitting, onder andere met de mensen van NOB. Ik heb toen geleerd dat de reden waarom de Nederlandse overheid de Vlaamse leerlingen, die beperkt zijn in aantal maar die er wel zijn, opneemt in haar NOB-systeem in de wereldscholen in het buitenland, zonder financiële compensatie van de overheden, een soort van gentleman's agreement is, een soort van morele compensatie voor de Nederlandse leerlingen die in Vlaanderen aan de grens studeren. Daar maakt Vlaanderen ook geen problemen van. Het is geen gesubsidieerde school.

Minister, er is ook iets schriftelijks van teruggevonden. Misschien is dat een hefboom om het gesprek aan te gaan met uw Nederlandse collega. De kern van mijn vraag is: bent u bereid te zoeken naar een oplossing? Ziet u kansen in de Taalunie of moet het op een andere manier?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Dit is inderdaad een beslissing van de Nederlandse regering en ze is ook volledig gemachtigd om die beslissing te nemen. Ze geven daar geld aan. Het is een Nederlandse affaire. Maar het klopt dat ongeveer 9 procent van de 13.000 kinderen die lessen

volgen in de buitenlandse scholen, die worden ondersteund door de Stichting NOB, Vlaamse kinderen zijn. Het gaat om een kleine 1200 kinderen. Men had me eerst 3500 gezegd, maar blijkbaar gaat het om ongeveer 1200 kinderen.

Gisteren heb ik daar tijdens de lunch inderdaad over gesproken met mijn Nederlandse collega. We hebben eerst een vergadering gehad van het comité van ministers van de Nederlandse Taalunie, waarvan ik voorzitter ben. Dan hebben we samen geluncht, zij, minister Schauvliege en ik. Dan ben ik samen met haar naar de interparlementaire vergadering in de statige vergaderzaal van de Eerste Kamer van de Staten-Generaal van het Nederlandse parlement gegaan.

Het is een goed gesprek geweest met mijn collega, wij begrijpen elkaar zeer goed.

Maar ik begrijp haar reactie wel een beetje. Wij zouden ook zo reageren als Nederlandse collega's ons vragen zouden stellen over beslissingen die wij nemen. De Taalunie heeft daar trouwens in se niets mee te maken. Waarom zou de Nederlandse minister dan voor dat interparlementair orgaan verantwoording moeten afleggen en zich rechtvaardigen?

Wat is er beslist? De Nederlandse minister van Onderwijs heeft minder geluk dan ik. Zij heeft van haar collega's in de regering een 'taakstelling' gekregen – zo noemt men dat in Nederland – om 200 miljoen euro te besparen, enkel en alleen op subsidies in het onderwijs. Ze hebben al 200 miljoen taakstellingbesparingen gedaan in het onderwijs, dat is dus al een fikse hap. De Tweede Kamer had volgens de minister heel duidelijk het signaal gegeven om ook naar de internationale samenwerking te kijken: naar de Taalunie maar ook naar deze Stichting NOB. Dat hebben ze gedaan. Ze hebben dan beslist om het subsidiebedrag van de stichting drastisch te verminderen, erop rekenend dat de Stichting misschien wel op andere manieren geld kan vinden. Dat is hun uitgangspunt.

U weet dat wij dit niet financieren, tenzij deels in natura. We hebben afgesproken dat er een ambtelijke informele werkvergadering zal komen waar mijn ambtenaren naartoe gaan. Ik zal de minister-president vragen om ook ambtenaren daar naartoe af te vaardigen, want het valt ook deels onder zijn bevoegdheid. We zullen bekijken wat dit concreet betekent en nagaan hoe we eventueel versterkt kunnen samenwerken. Die mogelijkheid moet ook op tafel liggen en wil ik wel nakijken. In welke mate kunnen bedrijven helpen? In welke mate kan aan de expats zelf een bijdrage worden gevraagd? Zij krijgen immers vaak vergoedingen en worden toch vrij goed betaald. We moeten op die informele ambtelijke vergadering een oefening doen en mijn Nederlandse collega heeft dat ook toegezegd. De Nederlandse regering zal dan een definitieve beslissing nemen tegen november 2013. Dan stemt de Tweede Kamer over de begroting en zal er duidelijkheid zijn.

Uiteraard zetten wij de uitvoering van de resolutie verder. Ik zal ook collega Reynders een brief sturen dat ook de ambassades de vzw 'Vlamingen in de Wereld' verder moeten promoten. Op onze relevante websites verwijzen we naar deze vzw. We werken ondertussen ook samen met Buitenlandse Zaken, maar dat moet nog beter. KlasCement biedt nu al heel wat mogelijkheden voor onderwijs aan Vlaamse kinderen in het buitenland. De hele uitwerking van deze pedagogische website zal in de toekomst nog meer mogelijkheden creëren. Er is momenteel ook overleg tussen die vzw en de betrokken Vlaamse administraties.

Samengevat, het heeft inderdaad impact. Er zal met de stichting verder moeten worden bekeken hoe het loopt, ook met het zoeken naar alternatieve bronnen. Wij zullen kijken of we, in de mate van het mogelijke, ook nog wat kunnen doen. U weet echter dat wij ook niet te veel financiële middelen hebben, dus ik zou daar ook niet te veel op hopen. Maar samen met de Vlaamse minister-president zullen we met de Nederlandse collega's verder in dialoog gaan om na te gaan wat we kunnen doen. Maar strikt gezien gaat het om een intern-Nederlandse beslissing.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord

De heer Paul Delva: Minister, het is inderdaad een strikt Nederlandse beslissing, dat klopt. Maar het heeft natuurlijk wel impact op redelijk wat Vlaamse kinderen overal in de wereld. Het netwerk van NOB is mondiaal toch wel wijdverspreid.

Minister, ik had nog enkele bijkomende vragen. Ik begrijp dat de geldkraan niet helemaal dicht zou gaan, maar dat de subsidies voor NOB drastisch zouden worden verminderd. Collega Zamouri sprak over 8,2 miljoen euro minder. Hoe moet ik mij dat voorstellen in orde van grootte? Ik had begrepen dat de subsidie volledig zou wegvallen. Gaat het over de helft of een kwart? Bovendien dacht ik dat de beslissing al genomen was. Nu zegt u dat het in november definitief zou worden beslist.

Minister Pascal Smet: Er is een brief verstuurd van de Nederlandse minister samen met haar staatssecretaris voor Onderwijs aan de Tweede Kamer, daarna wordt er gedebatteerd en de definitieve beslissing valt tijdens de begrotingsopmaak. Ze hebben aangegeven waar ze dat geld gaan vinden, en nu moeten er gesprekken plaatsvinden, en dan wordt het definitief bezegeld.

Ik ga ook niet ‘avonturieren’ over de juiste hoogte van het bedrag. Nederland moet daar duidelijkheid over geven. Ik wacht het ambtelijk overleg en de juiste volledige draagwijdte daarvan af. Ik verwacht ook in Nederland nog wel enig debat. We moeten dus het ambtelijke overleg en de beslissing in het najaar afwachten.

De heer Paul Delva: Los van de orde van grootte van de bedragen, gaat u akkoord met het feit dat er echt een heel ernstig probleem zou kunnen bestaan, in eerste instantie voor de Nederlandse kinderen, maar daarnaast ook voor de Vlaamse kinderen?

Minister Pascal Smet: Ik vind het een beetje ingewikkeld. Men kan zeggen dat men subsidies moet geven. Anderzijds kiezen ouders ervoor om naar het buitenland te gaan, vaak zijn het ouders die heel veel verdienen en is het natuurlijk handig om een netwerk te hebben. Begrijp me niet verkeerd, ik ben daar ook voor. Maar dan is de vraag in hoeverre de overheid dat moet betalen en in welke mate je daarvoor een bijdrage van de ouders moet vragen. Dat is een debat dat je moet durven en kunnen voeren. Zeker in tijden van economische crisis moet dat kunnen. Ik begrijp dat de Nederlandse regering daarnaar kijkt. We kunnen dat jammer vinden, maar er zijn ook wel redenen om daarnaar te kijken. Het is een manier om een evenwicht te hebben. Vandaar dat ik ook heb voorgesteld om dit ambtelijk informeel overleg aan te gaan, en ik ben blij dat ze erop zijn ingegaan. Zo kunnen we kijken wat dit betekent en wat we eventueel anders kunnen invullen. Ook dat is een oefening die we de volgende weken moeten maken.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik vind het een goede zaak dat het ambtelijk overleg wordt voortgezet. We zouden kunnen stellen dat het een Nederlandse kwestie is. Tot nu toe hebben we financieel weinig bijgedragen.

Ik vind het echter een goede zaak dat we zelf mee kunnen zoeken waar er kansen liggen en waar een aanbod tot stand kan komen. We kunnen elders financiën zoeken. Ik ben ervan overtuigd dat de Nederlandse Taalunie een rol kan spelen.

Voor het Frans is er de Alliance Française. Voor het Duits is er het Goethe-Institut. Voor elk taalgebied is er wel een poging om voor expats de link met de eigen taal en cultuur in stand te houden.

Dit is een interessant moment om eens na te gaan wat een betere formule dan de huidige formule zou kunnen zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■